

Budsjett-innst. S. II

(2007–2008)

**Budsjettinnstilling til Stortinget
frå finanskomiteen**

St.meld. nr. 2 (2007–2008)

Innstilling frå finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett for 2008

Innhold

	Side		Side
1. Innleiing	5	7. Kommunane sine inntekter	19
1.1 Samandrag	5	7.1 Samandrag	19
1.2 Merknader frå komiteen	5	7.2 Merknader frå komiteen	19
2. Hovudtrekka i budsjettrevisjonen	5	8. Pengepolitikken	20
2.1 Samandrag	5	8.1 Samandrag	20
2.2 Merknader frå komiteen	6	8.2 Merknader frå komiteen	20
3. Den økonomiske utviklinga	8	9. Sysselsettingspolitikken og det inntektspolitiske samarbeidet	20
3.1 Samandrag	8	9.1 Samandrag	20
3.2 Merknader frå komiteen	10	9.2 Merknader frå komiteen	21
4. Hovudutfordringar for budsjettpolitikken	10	10. Regjeringa sin klimapolitikk	22
4.1 Samandrag	10	10.1 Samandrag	22
4.2 Merknader frå komiteen	11	10.2 Merknader frå komiteen	22
5. Gjennomføringa av budsjett- politikken i 2008	12	11. Fraksjonsmerknader	23
5.1 Samandrag	12	12. Forslag frå mindretal	40
5.2 Merknader frå komiteen	13	13. Tiltråding frå komiteen	40
6. Hovudtrekk i skatte- og avgiftsopplegget	17	Vedlegg	
6.1 Samandrag	17	Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til Stortinget, datert 11. juni 2008	41
6.2 Merknader frå komiteen	18		

Budsjett-innst. S. II

(2007–2008)

Budsjettinnstilling til Stortinget frå finanskomiteen

St.meld. nr. 2 (2007–2008)

Innstilling frå finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett for 2008

Til Stortinget

1. INNLEIING

1.1 Samandrag

Regjeringen legger med St.meld. nr. 2 (2007-2008) frem meldingen om Revidert nasjonalbudsjett for 2008.

1.2 Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Marianne Aasen Agdestein, Alf E. Jakobsen, Torgeir Micaelsen, leiaren Reidar Sandal, Eirin Kristin Sund og Tom Rune Thorvaldsen, frå Framstegspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, frå Høgre, Svein Flåtten, Michael Momyr og Jan Tore Sanner, frå Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Morten Drægni, frå Kristeleg Folkeparti, Hans Olav Syversen, frå Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og frå Venstre, Lars Sponheim, viser til forretningsordenen § 19 sjuande ledd:

"Ein eventuell kongeleg samleproposisjon om endringar i statsbudsjettet skal leggast fram seinast den 15. mai i budsjettåret, saman med stortingsmelding om Revidert nasjonalbudsjett. Finanskomiteen gjev innstilling om desse (Budsjett-innst. S. II) seinast den andre fredagen i juni."

Komiteen viser til at Regjeringa har lagt fram forslag om tilleggslovvingar og omprioritering i

statsbudsjettet for 2008 i St.prp. nr. 59 (2007-2008), jf. Innst. S. nr. 270 (2007-2008), og forslag til endringar i skatte- og avgiftslovgivinga mv. i Ot.prp. nr. 59 (2007-2008), jf. Innst. O. nr. 70 (2007-2008).

Innst. S. nr. 270 (2007-2008) og Innst. O. nr. 70 (2007-2008) blir avgitt saman med denne innstillinga. Forslag til vedtak sette fram i denne innstillinga er samla under kapittel 13 Tilråding frå komiteen eller kapittel 12 Forslag frå mindretal.

Komiteen har avgitt innstillinga på bakgrunn av førebels utgåve av St.meld. nr. 2 (2007-2008). Komiteen viser til brev frå finansministeren av 11. juni 2008 om trykkfeil i St.meld. nr. 2. Brevet er lagt ved denne innstillinga.

2. HOVUDTREKKA I BUDSJETT-REVISJONEN

2.1 Samandrag

Målene for Regjeringens økonomiske politikk er arbeid til alle, en bærekraftig utvikling, en mer rettferdig fordeling og styrking av velferdsordningene. Siden høsten 2005 har mer enn 200 000 flere personer kommet i inntektsgivende arbeid. Nærmere 50 000 personer er kommet ut av ledighetskøen, og husholdningenes inntekter har vokst raskt. Høye oljepriser har bidratt til store overføringer til Statens pensjonsfond. Sammen med en bruk av oljepenger i tråd med prinsippene for en generasjonsmessig rettferdig forvaltning av petroleumsressursene har dette bidratt til å styrke statens framtidige finanser. Samtidig er fellesskapsløsningene bygget ut, og aktivitet og sysselsetting i kommuneforvaltningen betydelig styrket.

Den gunstige utviklingen må ses i sammenheng med at perioden 2003-2007 nå avtegner seg som den sterkeste vekstperioden siden 1960-tallet. Veksten i fastlandsøkonomien anslås til 6 pst. i 2007 og til 3 1/

4 pst. i 2008. Selv om vekstanslaget for 2008 er justert opp med 1/2 prosentpoeng etter at Nasjonalbudsjettet for 2008 ble lagt fram, tyder utviklingen gjennom det siste halve året på at veksttakten er på vei ned. Kapasitetsutnyttelsen i økonomien er imidlertid høy, og i mange sektorer er det fortsatt vanskelig å rekruttere nok kvalifisert arbeidskraft. Lønnsveksten er på vei opp, og tiltakende prisvekst på norskproduserte varer og tjenester har bidratt til å bringe den underliggende prisstigningen nær inflasjonsmålet for pengepolitikken på 2,5 pst.

I en situasjon med press i økonomien er det viktig at den økonomiske politikken bidrar til at kostnadsutviklingen holder seg innenfor rammer som konkurranseutsatte bedrifter kan leve med over tid. I tråd med de signalene Norges Bank ga våren 2005 er styringsrenten økt gradvis. Den uventet sterke oppgangen i norsk økonomi har imidlertid bidratt til at styringsrenten er blitt økt noe mer enn opprinnelig anslått. Samtidig har bruken av oljeinntekter økt klart langsommere gjennom de tre siste årene enn i perioden 2001-2004. Dette er i overensstemmelse med handlingsregelen for bruk av petroleumsinntekter, som legger opp til at tempoet i innfasingen av disse inntektene i norsk økonomi bør være mer moderat i en høykonjunktur enn i en lavkonjunktur.

Regjeringen legger stor vekt på å holde bruken av oljeinntekter på et nivå som understøtter en fortsatt balansert utvikling i norsk økonomi. Samtidig må det legges vekt på å unngå innstramminger innenfor sentrale tjenesteområder. I lys av disse to hensynene foreslår Regjeringen en revisjon av 2008-budsjettet der det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet reduseres med knapt 3 mrd. kroner, fra 76,8 mrd. kroner i saldert budsjett til 73,9 mrd. kroner. Medregnet forslag som tidligere er fremmet for Stortinget er utgiftene økt med 6,3 mrd. kroner, herunder en bevilgning til helseforetakene på 3,5 mrd. kroner for å dekke en uforutsett sterk vekst i deres pensjonspremier. Som følge av at anslaget for forventet fondsavkastning for 2008 også er redusert med om lag 3 mrd. kroner, ligger det strukturelle underskuddet for 2008 om lag 7 mrd. kroner lavere enn 4-prosentbanen for bruk av oljeinntekter, det samme som anslått i Nasjonalbudsjettet for 2008.

2.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering og viser til dei respektive merknadene i Innst. S. nr. 270 (2007-2008) og Innst. O. nr. 70 (2007-2008).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet betrakter revidert budsjett som en teknisk revisjon, som skal ta høyde for nye oppståtte forhold i regjeringen Stoltenberg IIs vedtatte budsjett

for 2008. Disse medlemmer må akseptere at flertallet på Stortinget stemte ned Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2008, og at revidert budsjett ikke er arenaen for omkamper. Disse medlemmer vil derfor i forbindelse med budsjettet for 2009, som skal behandles høsten 2008, komme tilbake til våre helhetlige forslag og løsninger.

Endringene i revidert budsjett reflekterer dermed ikke Fremskrittspartiets helhetlige budsjettpolitikk. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett for 2008 der disse medlemmer hadde en annen profil enn Regjeringen, med store kutt i offentlig sektor, vridning over på offentlige investeringer fremfor offentlig forbruk, samt offentlige anskaffelser fra utlandet som forutsettes ikke å ha innvirkning på norsk innenlands økonomi. Disse medlemmer viser til at denne budsjettprofilen ble lagt inn i Statistisk sentralbyrås makroøkonomiske modell MODAG, der utslaget viste lavere inflasjon, noe som indikerte at Norges Bank kunne sette ned renten med 0,3 prosentpoeng.

Disse medlemmer viser til at det er vekstevnen som avgjør velferdsutviklingen i Norge, og at det derfor er avgjørende å fremme verdiskaping og produktivitet både i offentlig og privat sektor. Disse medlemmer mener derfor at Regjeringen må føre en langt mer aktiv næringspolitikk og en offensiv og vekstskapende økonomisk politikk. Disse medlemmer mener dette fokus er tilnærmet fraværende i Regjeringens fremlegg til revidert statsbudsjett. Målene som Regjeringen trekker opp for den økonomiske politikken, setter i liten grad fokus på verdiskaping.

Grunnlaget for norsk verdiskaping er den produksjonen som skjer i private bedrifter. Disse medlemmer vil hevde at tilbudsidepolitikk vil legge forholdene bedre til rette for privat næringsvirksomhet, ved å øke tilbudet av arbeidskraft, dempe lønnsøkninger, senke avgifter, legge om skattesystemet og redusere skattetrykket, samt øke investeringer i forskning, samferdsel og annen offentlig tjenesteyting som kommer næringslivet til gode. Etter disse medlemmers oppfatning er det også behov for stabile, langsiktige og internasjonalt konkurransedyktige rammebetingelser for næringslivet. En reduksjon i landbrukssubsidiene og annen næringsstøtte vil også legge forholdene bedre til rette for lønnsom privat næringsdrift. Privat næringsvirksomhet er hemmet av en rekke lover og reguleringer som legger en sterk demper på nyskaping, omstillinger og effektiv drift. Lov- og forskriftsjungelen må ryddes opp i, slik at hverdagen for bedrifter og entreprenører kan bli enklere.

Norske myndigheter har altfor lenge vegret seg med hensyn til å definere og utnytte landets komparative fortrinn, med andre ord hvor vi som nasjon har

bedre forutsetninger for å lykkes enn våre konkurrentland.

Etter disse medlemmers oppfatning er handlingsregelen lite egnet som finansielt styringsverktøy. Handlingsregelen representerer tvert imot en kollektiv politisk ansvarsfraskrivelse mht. Norges økonomiske og finansielle utvikling. Det er langt viktigere å holde fokus på vekstevnen i BNP og tiltak som kan bidra til større effektivitet og produktivitet over tid. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen velger å forholde seg passiv til disse forholdene. Så lenge dette vedvarer, er det disse medlemmers oppfatning at man ikke er i stand til å bruke finanspolitikken til verken å fremme vekst eller verdiskaping, hvilket er helt grunnleggende for norsk økonomi.

Disse medlemmer understreker behovet for større strukturelle reformer som vil bidra til å effektivisere og rasjonalisere offentlig sektor og økonomiens virkemåte.

Disse medlemmer har sett seg lei på den unyanserte finanspolitiske debatten som oppstår som en konsekvens av at økte utgifter på ett område skal dekkes inn krone for krone på et annet område, uavhengig av hvordan kronen brukes og hvordan den både isolert og samlet sett påvirker utviklingen i norsk økonomi. Budsjettbalansen, den såkalte stramheten i budsjettet og ikke minst handlingsregelen, har for det politiske flertallet nå blitt viktigere enn de reelle utfordringer og problemer som eksisterer i flere deler av samfunnet.

Etter disse medlemmers oppfatning evner ikke den politiske debatten å skille mellom hva pengene brukes til over statsbudsjettet. Disse medlemmer understreker at en krone ikke er lik enhver annen krone i budsjettssammenheng. En krone brukt til investeringer har ikke samme effekt som en krone brukt til drift, og en krone brukt i en del av økonomien med ledig kapasitet har ikke samme effekt som en krone brukt i en del av økonomien med sprengt kapasitet. Videre har en krone brukt i utlandet ikke samme effekt som en krone brukt i Norge. Det er umulig å forstå hvordan man i et av verdens rikeste land har omfattende problemer både i helsevesen, eldreomsorg, skolevesen, manglende ressurser til politi og forsvar samt manglende ressurser til veiinvesteringer.

Disse medlemmer vil understreke at mange av problemene i norsk økonomi er myndighets-skapte, noe som tilsier at større systemendringer er påkrevd.

Offentlig sektor har over tid vokst seg stor og ineffektiv. Et omfattende byråkrati fører til rigide systemer, og store mengder lover og forskrifter setter i mange sammenhenger sterke begrensninger på en naturlig utvikling. Disse medlemmer er skuffet

over at Regjeringen ikke har større fokus på å effektivisere offentlig sektor. Det er nødvendig med en finanspolitikk som er innrettet slik at konkurransevnen for vårt fremtidige næringsliv ikke svekkes, og slik at skatte- og avgiftsnivået ikke er høyere enn i andre land det er naturlig å sammenligne oss med.

Disse medlemmer erkjenner samtidig at dette er en budsjettrevisjon, og ikke en omkamp om større politiske prioriteringer. I motsatt fall vil dette føre til svært uforutsigbare forhold for alle dem som forventer at politikken ligger fast i hvert fall ett år av gangen. Disse medlemmer har derfor begrenset seg til å fremme forslag på de områder vi finner det høyst påkrevd.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sin fraksjonsmerknad under pkt. 11 nedenfor.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sin fraksjonsmerknad i kapittel 11.

Komiteens medlem fra Venstre understreker at revidert budsjett først og fremst er en mulighet for Regjeringen til å korrigere kursen i forhold til det vedtatte statsbudsjettet når det gjelder situasjonen i – og utsiktene for – norsk økonomi. Dernest er det en mulighet til å foreta nødvendige politiske prioriteringer på områder der dette er nødvendig. Dette medlem mener at Regjeringen verken har gjort det ene eller det andre. Forslaget til revidert budsjett er nærmest blottet for politiske prioriteringer, samtidig bidrar det ikke nok til å dempe presset i økonomien og få de gode tidene til å vare. Der hvor statsminister Jens Stoltenberg lovet at "stem på de rødgrønne partiene, så slipper man spill, spetakkel, omkamper og alt det tøvet der" bærer forslaget til revidert budsjett preg av nettopp dette. Det er tydelig at de interne stridighetene har vært så store at ingen skal få noe. Det eneste med politisk substans er nettopp omkamper hvor egne tidligere vedtak om kutt i UH-sektoren og beskatning av småkraftverk reverseres. Det er betegnende for situasjonen at to av regjeringspartiene sender ut panegyriske pressemeldinger om at Regjeringen nå har snudd, der hvor de for et halvt år siden var av en annen oppfatning. I tillegg kommer den smule opprør som har vært meldt gjennom mediene, hvor stortingsrepresentanter fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet advarer mot Regjeringens forslag til en svært moderat økning av drivstoffavgiftene som en forskuttering av et av punktene i klimaforliket.

Selv om man skulle tro at Regjeringen har sett varsellampene og farene for en rød-grønn rentegalopp, burde det vært brukt noe mindre penger fra pensjonsfondet enn det Regjeringen legger opp til, det burde vært iverksatt flere tiltak for å øke tilgangen på

arbeidskraft, og det burde vært stimulanser til sparing heller enn forbruk. Dette medlem har med forundring lagt merke til finansministerens nye retorikk om "et unormalt lavt rentenivå" dersom renta skulle være lavere enn i dag. Dette medlem vil vise til at det har vært 14 renteøkninger siden den rød-grønne regjering tiltrådte, og at renta på ingen måte kan betegnes som unormalt lav, sammenlignet med andre lands tilsvarende. Dette medlem ser i motsetning til finansministeren ikke det som noe problem dersom renta reduseres i tiden som kommer.

Dette medlem viser til at det er få ting som er mer usosialt og som skaper større forskjeller mellom fattig og rik som en høy rente, og at det først og fremst er Regjeringens ansvar å føre en politikk som sikrer en lavest mulig rente og dermed minst mulig press på kronekursen.

Dette medlems hovedmål for den økonomiske politikken er arbeid til alle, en rettferdig fordeling og en bærekraftig utvikling innenfor økonomisk ansvarlige rammer. Dette medlem understreker imidlertid at et sterkt og konkurransedyktig næringsliv er en forutsetning for å nå disse målene. Den økonomiske politikken må derfor legge vekt på å fremme verdiskaping og produktivitet i både offentlig og privat sektor. Dette synes det som om Regjeringen helt har glemt. Det faktum at en satsing på norsk næringsliv må være en hovedpilar i den økonomiske politikken, er fortsatt helt fraværende i Regjeringens analyser av den økonomiske politikken. Dette føyer seg inn i et større bilde av en regjering som er lite opptatt av næringslivet og som i løpet av sin virketid har fremmet en rekke direkte næringsfiendtlige forslag – spesielt overfor de små bedriftene og selvstendig næringsdrivende.

Dette medlem viser til at landet fortsatt nyter godt av den forrige regjeringens bevisste økonomiske politikk. Skatteinntektene har økt i dramatisk grad de siste årene, takket være en målbevisst satsing på å skape flere arbeidsplasser og økt entreprenørskap i perioden 2001–2005. Nå får vi dessverre urovekkende signaler fra SSB som viser at det har blitt langt færre gründere de siste årene. 6,5 pst. av den voksne befolkningen mellom 18 og 64 år var involvert i gründervirksomhet i fjor. Andelen er den laveste siden 2000.

For dette medlem er det viktig å legge vekt på gode rammevilkår for norsk næringsliv gjennom videreføring og gjennomføring av skattereformen, satsing på innovasjon og forskning, en god skole og utdanningspolitikk og en aktiv miljøpolitikk hvor næringsutvikling og miljøvennlig adferd gjensidig er avhengig av hverandre og blir et konkurransefortrinn for Norge.

Innenfor en økonomisk ramme som er om lag 500 mill. kroner strammere enn det Regjeringen leg-

ger opp til, og dermed minsker press på rente og kronkurs noe, har dette medlem funnet rom for omprioriteringer på om lag 2,1 mrd. kroner. Dette medlem prioriterer først og fremst en sterkere satsing på skole, utdanning og forskning, en rekke tiltak for en bedre klima- og miljøpolitikk, og en framtidig rettet næringspolitikk hvor bl.a. Regjeringens eget løfte om å gi gründere og selvstendig næringsdrivende bedre sosiale rettigheter, blir oppfylt. På alle disse områdene har Regjeringen etter dette medlems syn sviktet. Dette medlem foreslår også en rekke forslag som vil bidra til en effektiv fattigdomsbekjempelse, bl.a. tilrettelegging for en borgerlønnsreform, økt bostøtte og økt satsing på rusomsorg.

Dette medlem foreslår også en omlegging av skatter og avgifter i en mer miljøvennlig retning innenfor en størrelsesorden på om lag 400 mill. kroner, og varsler samtidig at dette medlem vil legge opp til en betydelig omlegging fra rød til grønn skatt i forbindelse med statsbudsjettet for 2009.

Dette medlem viser videre til dette medlems hovedmerknad under pkt. 11 nedenfor samt til Venstres omprioriteringer i statsbudsjettet for 2008 slik det framgår i Innst. S. nr. 270 (2007-2008) og Innst. O. nr. 70 (2007-2008).

3. DEN ØKONOMISKE UTVIKLINGA

3.1 Samandrag

Reviderte nasjonalregnskapstall viser at aktiviteten i fastlandsøkonomien vokste med nærmere 5 pst. pr. år fra 2004 til 2007. Dette er nær dobbelt så høyt som det historiske gjennomsnittet og langt bedre enn utviklingen i USA, Japan og euroområdet. Veksten i eksporten av tradisjonelle varer har økt gjennom konjunkturoppgangen, og investeringene i fastlandsøkonomien er kommet opp på et høyt nivå. Kapasitetsutnyttelsen er høy og ordreservene store både i industrien og i bygg og anlegg, men tilgangen på nye ordre viser nå tegn til utflating.

Den kraftige oppgangen i norsk økonomi gjennom de siste årene har vært understøttet av høy vekst i verdensøkonomien, blant annet som følge av tettere økonomisk samkvem mellom gamle industriland på den ene siden og Kina og andre framvoksende økonomier på den annen. Et økende underskudd i USAs handel med varer og tjenester med andre land har også bidratt til å holde den internasjonale etterspørselen oppe. Deler av den innenlandske etterspørselen i USA har imidlertid ikke vært godt fundert, et trekk som ble svært tydelig ved sammenbruddet i markedet for såkalte subprime boliglån. Problemene i denne delen av det amerikanske finansmarkedet kom til syne i fjor sommer og spredte seg raskt til andre markedssegmenter og andre land. Børskursene falt verden over, mange finansinstitusjoner har strammet inn

på sine lånevilkår, og risiko prises høyere enn før. Boligprisene har gått markert ned, særlig i USA, men også i flere land i Europa. Vekstutsiktene for amerikansk økonomi er blitt klart svekket.

Som svar på de finansielle problemene og svakere økonomisk vekst, har den amerikanske sentralbanken satt styringsrentene kraftig ned og i noen grad fått følge av andre sentralbanker. Til tross for rentenedsettelsene og en betydelig svekkelse av den amerikanske dollaren regner IMF nå med at veksten i USA vil komme ned i rundt 1/2 pst. både i år og neste år. For Norges viktigste handelspartnere sett under ett anslås BNP-veksten til 2 pst. i år, nesten 1 prosentpoeng lavere enn lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet for 2008. Også neste år ligger det an til relativt lav vekst hos våre handelspartnere.

Selv om den økonomiske veksten har avtatt i mange land, er inflasjonen på vei opp. Dette skyldes blant annet høy prisvekst på energi- og matvarer. Økte matpriser rammer i særlig grad de fattige i byene i utviklingsland og øker usikkerheten om utviklingen framover. I tillegg kan prisutviklingen på råvarer mer allment ha bidratt til at forventningene til framtidig inflasjon har økt i enkelte land, noe som begrenser sentralbankenes handlingsrom. Enkelte har pekt på faren for stagflasjon, dvs. et sammenfall av økonomisk stagnasjon og høy inflasjon, slik flere land opplevde i annen halvdel av 1970-tallet og inn på 1980-tallet.

Oppgangen i energi- og råvareprisene gjennom de siste årene må ses i sammenheng med at etterspørselen har økt raskere enn produksjonskapasiteten. I tillegg til matvarer har dette særlig vært tydelig i oljemarkedet, og prisen på råolje steg fra vel 200 kroner pr. fat i 2003 til nærmere 425 kroner pr. fat i fjor sommer. Oljeprisen er nå oppe i over 600 kroner pr. fat. I denne meldingen er det lagt til grunn en oljepris på 500 kroner pr. fat for inneværende år, og deretter en gradvis nedgang mot et nivå på 370 2008-kroner pr. fat i 2012.

De historisk sett høye oljeprisene har gitt god lønnsomhet i oljenæringen, og justert for prisstigningen lå oljeinvesteringene i fjor nærmere 70 pst. høyere enn bunnpunktet i forrige lavkonjunktur. For inneværende år ventes en ytterligere oppgang på 10 pst., men en del av denne etterspørselsimpulsen retter seg mot utenlandske leverandører. Relativt svak utvikling i etterspørselen fra Norges handelspartnere trekker i retning av klart lavere vekst i den tradisjonelle vareeksporten i år enn i fjor. Samtidig ser det ut til at renteoppgangen nå bremser veksten i husholdningenes kjøp av varer og tjenester, og det ligger an til klart svakere oppgang i privat forbruk i år enn i fjor. Husholdningenes sparing vil trolig øke fra 2007 til 2008, etter flere år med nedgang. Samlet sett anslås BNP for Fastlands-Norge nå å vokse med 3 1/

4 pst. i 2008. Dette er om lag 1/2 prosentpoeng mer enn anslått i Nasjonalbudsjettet for 2008, men samtidig nesten 3 prosentpoeng lavere enn veksten i fjor.

2008 ligger an til å bli det femte året på rad med årsvekstrater i BNP for Fastlands-Norge godt over trendvekst, selv om veksten synes å avta gjennom året. En slik utvikling ser også ut til å gjøre seg gjeldende i arbeidsmarkedet. Som følge av sterk vekst gjennom fjoråret og inn i inneværende år, anslås det likevel en vekst i sysselsettingen på 60 personer på årsbasis i 2008. Med en om lag tilsvarende oppgang i arbeidsstyrken ligger det an til at nedgangen i ledigheten vil stoppe opp. I denne meldingen anslås det en ledighet tilsvarende 2,4 pst. av arbeidsstyrken i 2008, som er på linje med nivået i 1. kvartal i år.

God lønnsomhet og tilstrømmingen i arbeidsmarkedet gjennom de siste årene har bidratt til at årslønnsveksten gradvis har tatt seg opp, fra 3,3 pst. i 2005 til 4,1 pst. i 2006 og 5,4 pst. i 2007. Årslønnsveksten i 2008 anslås nå til om lag 5 1/2 pst., 1/2 prosentpoeng mer enn lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet for 2008. Anslaget er basert på de resultatene som foreligger så langt i årets lønnsoppgjør. Det forutsetter en lønnsglidning gjennom året noe under resultatet for fjoråret, og at grupper som ikke er omfattet av de ferdigforhandlede oppgjørene, holder seg innenfor om lag samme ramme. Lønnsveksten hos våre viktigste handelspartnere anslås til 3 1/2 pst. i 2008.

Produktiviteten har økt relativt kraftig i Norge de siste ti årene, og den sterke veksten i verdensøkonomien har bidratt til at prisene på våre tradisjonelle eksportprodukter har steget med nærmere 30 pst. i samme periode. Samtidig er lønnskostnadene høye i Norge sammenliknet med nivået hos våre handelspartnere. Lønnsomheten i næringslivet kan derfor raskt komme under press, dersom prisene på norske eksportprodukter skulle falle vesentlig tilbake eller kronen styrke seg ytterligere. Erfaringene fra 2002 og 2003 viser at en slik utvikling kan få svært negative følger for produksjon og sysselsetting.

Sammen med nedgang i prisene på mange importerte konsumvarer har den høye produktivitetsveksten – særlig i tjenesteytende næringer – bidratt til å holde prisstigningen nede gjennom mesteparten av den inneværende høykonjunktoren. Justert for avgiftsendringer og utenom energivarer økte konsumprisene (KPI-JAE) med om lag 0,8 pst. pr. år i perioden 2003–2006. I 2007 bidro tiltakende lønnsvekst til å trekke den underliggende prisveksten opp i 1,4 pst. Veksten i KPI-JAE har økt ytterligere inn i inneværende år, og på årsbasis ventes det en vekst på 2,4 pst. fra 2007 til 2008. Oppgang i energiprisene ventes å bidra til at konsumprisene i alt vil øke med 3,2 pst. i år.

På bakgrunn av den sterke veksten i norsk økonomi har Norges Bank økt rentenivået med til

sammen 3,75 prosentpoeng gjennom de siste tre årene, til 5,5 pst. I Pengepolitisk rapport 1/2008 signaliserte Norges Bank at styringsrenten kan nå et nivå på $5\frac{1}{2}$ – $5\frac{3}{4}$ pst. i 4. kvartal i år, for deretter å avta til rundt 5 pst. i 4. kvartal neste år. Rentebanen er basert på at prisstigningen og norsk økonomi i tiden framover utvikler seg i tråd med Norges Banks forventninger.

I denne meldingen er det lagt til grunn at rentene vil utvikle seg i tråd med markedsaktørens forventninger, slik disse kom til uttrykk i terminrentene fra begynnelsen av mai. Det ligger dermed an til at differensen mellom norske og utenlandske pengemarkedsrenter, som nå er rundt $1\frac{3}{4}$ prosentpoeng, vil øke ytterligere i inneværende år, for deretter å avta utover i 2009. I tråd med dette er det lagt til grunn at kronen styrker seg noe fra 2007 til 2008, og deretter svekker seg litt i 2009. Rentenivået i pengemarkedet ligger nå om lag 1 prosentpoeng over styringsrenten. Det høye påslaget må ses i sammenheng med at uroen i internasjonale finansmarkeder har økt bankenes innlånskostnader.

3.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til sine merknader under pkt. 2.2.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader under kapittel 11.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sine merknader under kapittel 11.

Komiteens medlem fra Venstre viser til sine merknader under pkt. 2.2 og kapittel 11.

4. HOVUDUTFORDRINGAR FOR BUDSJETTPOLITIKKEN

4.1 Samandrag

Regjeringen legger handlingsregelen til grunn for budsjettpolitikken. Handlingsregelen er en plan for jevn og gradvis økning i bruken av oljeinntekter, om lag i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland, anslått til 4 pst. av fondskapitalen. Varierende innbetalinger fra oljevirk-somheten overføres i sin helhet til utenlandsdelen av Pensjonsfondet, mens uttaket over tid bestemmes av handlingsregelen. På denne måten skjermes statsbud-

sjettet og fastlandsøkonomien fra svingninger i oljeprisen.

En stabil utvikling i økonomien er vesentlig for å sikre lav arbeidsledighet og en god utnyttelse av våre samlede ressurser. Ved å legge til rette for en jevn og gradvis økning i bruken av oljeinntekter over statsbudsjettet kan handlingsregelen bidra til en stabil utvikling i produksjon og sysselsetting. Hensynet til stabilitet ivaretas også ved at det i perioder med svak økonomisk utvikling kan brukes noe mer enn 4 pst. av fondskapitalen for å stimulere den økonomiske virksomheten. Tilsvarende er det fornuftig å bruke mindre i tider med høy kapasitetsutnyttelse og press-tendenser i økonomien. I dagens situasjon, der høye oljepriser gir rask oppgang i fondskapitalen og veksten i norsk økonomi er sterk, er det i tråd med handlingsregelen om bruken av petroleumsinntekter i noen år øker langsommere enn forventet fondsavkastning.

Allerede i dag bruker vi betydelige oljeinntekter over statsbudsjettet, og disse inntektene gir et viktig bidrag til finansiering av offentlige utgifter. Handlingsregelen innebærer at det strukturelle underskuddet ligger an til å øke framover. Budsjettpolitikken må likevel balansere ønskene om å løse nye oppgaver i den nære framtid mot behovet for at vi også på lengre sikt skal kunne håndtere de forpliktelsene som vi allerede har påtatt oss, uten å måtte redusere utgiftene til andre velferdsoppgaver. Noen år fram i tid vil aldringen av befolkningen gi en rask økning i utgiftene til pensjoner, helse og omsorg. De oljeinntektene vi i dag sparer i Statens pensjonsfond, gjør det lettere å møte disse utgiftene. En rask opptrapping av bruken av oljeinntekter for å styrke velferden nå, vil derimot redusere reservene og gjøre det enda mer krevende å videreføre kvalitet og omfang på velferdstjenester når antall yrkesaktive snart begynner å avta i forhold til antall eldre. Dersom bruken av petroleumsinntekter holdes lavere enn forventet fondsavkastning, vil det både dempe presset i norsk økonomi og bidra til å redusere behovet for vanskelige omdisponeringer når veksten i aldersrelaterte utgifter for alvor setter inn. Dermed styrkes også den langsiktige bærekraften i budsjettpolitikken.

Arbeidet med en pensjonsreform i tråd med Stortingets beslutninger er også et sentralt skritt i retning av bærekraftige statsfinanser. Skal reformen av alderspensjonssystemet virke etter hensikten, må også andre deler av pensjons- og velferdssystemet legges til rette for at folk vil stå lenger i arbeid. Høy yrkesdeltakelse er en forutsetning for å kunne møte behovene for innsats innen helse, pleie og omsorg knyttet til en aldrende befolkning. Den AFP-løsningen man har kommet fram til i privat sektor, ivaretar hensynet til høy deltakelse i arbeidslivet.

4.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at man siden innføringen av den såkalte handlingsregelen våren 2001 har hatt pågående debatt om dette er en fornuftig regel. Disse medlemmer har hele tiden vært imot handlingsregelen, og mener at forslagene til statsbudsjett de siste årene er en erkjennelse av at regelen kan avvikles. Siden den ble innført våren 2001, har handlingsregelen vært trikset med en rekke ganger, avhengig av Regjeringens behov for å løse ulike budsjettutfordringer. Siden innføringen av regelen i 2001 og frem til i fjor hadde det vært brukt over 100 mrd. kroner mer enn handlingsregelen skulle tilsi. Så har man opplevd at man det siste året bruker langt mindre oljepenger enn det man kan i henhold til regelen. Dette vitner om at handlingsregelen er lite egnet til å styre etter, og at man knapt kan sies å styre etter en regel i det hele tatt. Disse medlemmer ønsker å erstatte handlingsregelen med retningslinjer for vekst i statens utgifter.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i sitt forslag til revidert statsbudsjett for inneværende år anslår at man vil bruke mindre oljepenger enn opprinnelig antatt, og at man også i år vil komme under handlingsregelens 4 pst. bruk av oljepenger. Dette skyldes primært en langt bedre inntektsvekst til staten.

Disse medlemmer mener Regjeringen med sine fremlegg og sin retorikk er mer opptatt av at man skal klare å følge denne regelen, fremfor å se på hva som er fornuftig bruk av oljepenger i økonomien.

Hovedproblemet med handlingsregelen er at den sterkt begrenser det finanspolitiske handlingsrommet. En av handlingsregelens viktigste svakheter er at den ikke forholder seg til hvor, når eller hvordan oljeinntektene brukes, og at den ikke skiller mellom oljepenger brukt til skatte- og avgiftslettelser, offentlige realinvesteringer eller offentlig forbruk.

Svært mye av den økonomiske debatten i Norge dreier seg om hvordan vi som nasjon skal forholde oss til oljeinntektene. Disse medlemmer vil påpeke det åpenbare ved at oljeinntektene i bunn og grunn er inntekter på lik linje med alle andre inntekter fra norsk produksjon. Det særegne med oljeinntektene er den høye avkastningen, relativt til ressursinnsatsen i form av arbeidskraft og investert kapital. I tillegg tilfaller det aller meste av oljeinntektene staten direkte som grunneier og skatteoppkrever og indirekte via statlig eide oljeselskap.

Disse medlemmer mener at en ansvarlig og langsiktig forvaltning av oljeformuen må fokusere på å maksimere økonomisk vekst, og at oljeinntektene i

større grad dermed kan konverteres til real- og humankapital fremfor finanskapital. Det hjelper svært lite for kommende generasjoner at de arver vår oljeformue i form av et oljefond, hvis de samtidig avspises med mye mindre real- og humankapital. Infrastruktur i form av bredbånd eller veier er eksempler på slik fremtidsrettet investering.

Ved bruk av oljeinntekter er det derfor viktig å skille mellom forbruk og investering, samt innkjøp fra utlandet som ikke skaper press i norsk innlandsøkonomi, og andre innkjøp.

Disse medlemmer vil redusere det statlige forbruket. Disse medlemmer vil også senke skatter og avgifter og øke offentlige realinvesteringer.

Disse medlemmer viser til at i den situasjonen landet nå befinner seg i, ville det være fornuftig å bruke mer midler til investeringer på områder hvor det er ledig kapasitet, for eksempel innenfor anleggsbransjen. Bransjen selv opplyser om ledig kapasitet, og ved å bevilge mer midler til dette formålet ville man utnytte den ledige kapasiteten som finnes i markedet, uten å skape press i økonomien. I tillegg ville man med fornuftige investeringer på veisektoren sørge for bedre effektivitet for næringslivet og innbyggere, og redusert omfang av skader. Dette vil være positivt for økonomien.

I en situasjon med stadig færre arbeidsledige, og man på mange sektorer har behov for tilgang på arbeidskraft, ville det være fornuftig å investere i økt og raskere pasientbehandling. Dette ville medføre at arbeidsføre mennesker som venter på en operasjon, kunne få denne utført raskt ved enten offentlig eller private institusjoner, eventuelt i utlandet. Dermed hadde man fått innsparinger på offentlige velferdsordninger, samtidig som man hadde fått denne arbeidskraften raskere tilbake i jobb. Dette vil virke pressdempende på økonomien.

Disse medlemmer viser til at stadig flere fagøkonomer er uenig i stortingsflertallets ensidige fokus på handlingsregelen. Disse medlemmer viser også til at flere stortingsrepresentanter for regjeringspartiene og andre lokale og regionale folkevalgte representanter fra de samme partiene tar avstand fra handlingsregelen som styringsverktøy.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader under kapittel 11.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til sine merknader under kapittel 11.

Komiteens medlem fra Venstre viser til sine merknader under kapittel 2 pkt. 2 og kapittel 11.

5. GJENNOMFØRINGA AV BUDSJETT-POLITIKKEN I 2008

5.1 Samandrag

I Nasjonalbudsjettet for 2008 ble det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet for 2008 anslått til 76,8 mrd. kroner og økningen i bruken av oljeinntekter fra 2007 til 2008 til 5,4 mrd. 2008-kroner. Målt som andel av verdiskapingen i fastlandsøkonomien tilsvarte dette en økning på 0,3 prosentpoeng. Det ble anslått at forslaget til budsjett for 2008 ville gi en stimulan til økt innenlandsk etterspørsel i samme størrelsesorden. Anslagene for bruken av oljeinntekter i 2008 ble ikke endret ved salderingen av budsjettet for 2008.

Statsregnskapet for 2007, som ble lagt fram i slutten av april, viser både høyere inntekter og lavere utgifter i 2007 enn anslått i Nasjonalbudsjettet for 2008 i fjor høst. Anslaget for det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet for 2007 er redusert med rundt 10,7 mrd. kroner siden Nasjonalbudsjettet for 2008, til 57,8 mrd. kroner. De nye tallene for 2007 innebærer at underskuddet ligger om lag 13,5 mrd. kroner under forventet fondsavkastning for 2007, mens bruken av oljeinntekter i årene før 2006 lå over 4-prosentbanen. Omregnet til 2008-kroner kan underskuddet i 2007 anslås til 60,6 mrd. kroner.

Kapitalen i Statens pensjonsfond – Utland utgjorde om lag 2 018 mrd. kroner ved utgangen av 2007. Dette er om lag 75 mrd. kroner mindre enn lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet for 2008. Forventet fondsavkastning for 2008, anslått til 4 pst. av fondskapitalen ved utgangen av 2007, er dermed 80,7 mrd. kroner, 3,1 mrd. kroner mindre enn anslått i Nasjonalbudsjettet for 2008.

Sammen med informasjon om utviklingen i inneværende år tilsier regnskapstallene for 2007 at anslagene for skatter og avgifter mv. fra Fastlands-Norge i 2008 økes med 5,9 mrd. kroner fra nivået i saldert budsjett. Det er da korrigert for det beregnede bidraget fra konjunkturutviklingen. I tillegg er anslagene for øvrige inntekter justert opp med om lag 3,8 mrd. kroner.

Norsk økonomi har nå vokst sterkt siden sommeren 2003. Sysselsettingen er rekordhøy, og arbeidsledigheten har ikke vært lavere på 20 år. Det stramme arbeidsmarkedet kan føre til at lønnsveksten kommer opp på et nivå som ikke er bærekraftig over tid. Samtidig er prisstigningen på vei opp og styringsrenten er økt. For å redusere faren for at økonomien utvikler seg mindre balansert framover, foreslår Regjeringen endringer i budsjettet som reduserer det strukturelle underskuddet med knapt 3 mrd. kroner, fra 76,8 mrd. kroner i saldert budsjett til 73,9 mrd. kroner. Bruken av oljeinntekter i 2008 vil dermed være om lag 7 mrd. kroner lavere enn forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland.

Revisjonen av 2008-budsjettet innebærer at bruken av oljepenger kommer ned på et nivå tilsvarende 3,7 pst. av kapitalen i Statens pensjonsfond – Utland. En slik mer forsiktig bruk av oljeinntekter i en høykonjunktur er i overensstemmelse med handlingsregelen for budsjettpolitikken, og må også ses i sammenheng med at det strukturelle underskuddet lå klart over fondsavkastningen gjennom lavkonjunkturen tidlig i dette tiåret. Til tross for reduksjonen i det strukturelle underskuddet framstår budsjettet for 2008 som mer ekspansivt nå enn da det ble lagt fram i fjor høst. Dette må ses i sammenheng med den betydelige reduksjonen i underskuddet i 2007 fra anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2008 til tallene i statsregnskapet for 2007. Et liknende bilde avtegnet seg ved revisjonen av 2007-budsjettet i mai i fjor.

Regjeringens forslag gir følgende hovedtall for budsjettet:

- Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet reduseres med 2,9 mrd. kroner, fra 76,8 mrd. kroner til 73,9 mrd. kroner. Bruken av oljeinntekter i 2008 vil dermed være om lag 7 mrd. kroner lavere enn forventet fondsavkastning på 80,7 mrd. kroner.
- Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet utgjør 4,3 pst. av trend-BNP for Fastlands-Norge. Siden anslaget for underskuddet i 2007 er betydelig redusert, tilsvarer dette en økning på 0,7 prosentpoeng fra året før.
- En reell økning i statsbudsjettets underliggende utgifter på 3 1/4 pst. regnet fra regnskap for 2007. Dette er om lag 1 prosentpoeng mer enn lagt til grunn i saldert budsjett for 2008. Oppjusteringen av utgiftsveksten skyldes både økte utgifter i budsjettet for 2008 og at utgiftene i 2007 ble lavere enn anslått.
- Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2008 anslås til 13 mrd. kroner. Underskuddet dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens pensjonsfond - Utland.
- Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås til knapt 356 mrd. kroner i 2008.
- Netto avsetning til Statens pensjonsfond – Utland, der overføringen til statsbudsjettet er trukket fra, anslås til 343 mrd. kroner. I tillegg kommer renter og utbytte på kapitalen i Pensjonsfondet, slik at det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond kan anslås til om lag 424 mrd. kroner.
- Den samlede kapitalen i Statens pensjonsfond ved utgangen av 2008 anslås til 2 427 mrd. kroner, hvorav kapitalen i utenlandsdelen utgjør 2 316 mrd. kroner. Til sammenlikning anslås verdien av allerede opparbeidede rettigheter til

alderspension fra folketrygden til om lag 4 551 mrd. kroner ved utgangen av 2008.

- Budsjettforslaget innebærer en reell vekst i kommunenes samlede inntekter fra 2007 til 2008 på knapt 3,7 mrd. kroner, eller om lag 1,4 pst., regnet fra regnskapet for 2007. For 2007 anslås nå veksten i kommunenes samlede inntekter til 3,2 mrd. 2007-kroner, tilsvarende 1,3 pst.

Det vises til nærmere omtale av budsjettpolitikken i kapittel 3. Budsjettets utgifter og inntekter er omtalt i St.prp. nr. 59 (2007–2008).

5.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering og viser til dei respektive merknadene i Innst. S. nr. 270 (2007–2008).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at den kostnadmessige konkurranseevnen svekker seg med hele 5,5 pst. fra 2007 til 2008. En vesentlig årsak til dette er den sterke lønnsveksten. Sammenliknet med utlandet har aldri timelønnskostnadene i Norge vært høyere enn i dag. Differansen til våre handelspartnere i EU øker. I kombinasjon med en sterkere krone kan dette ramme norske industriarbeidsplasser og gi Norge en smalere næringsstruktur. Så langt har den internasjonale høykonjunkturen, som har bidratt til høye priser på norske eksportprodukter, allikevel sikret god lønnsomhet. Dette vil imidlertid endre seg dersom veksten internasjonalt avtar.

Disse medlemmer mener at utfordringen knytter seg til å få de gode tidene til å vare lenger. Dersom det ikke iverksettes nødvendige strukturtiltak som bl.a. kan øke tilbudet av arbeidskraft, vil renteøkningene og kostnadspresset gi negative effekter både for husholdningene og for konkurranseutsatt sektor.

Mye tyder på at kampen om arbeidskraften vil øke ytterligere fremover. Bedriftene vil konkurrere seg imellom, men det vil også bli økt konkurranse mellom privat og offentlig sektor. Konkurranse om arbeidskraften kan føre til økt lønnsvekst i årene som kommer, som igjen vil kunne gi økende rente og sterkere kronekurs. Norske bedrifter vil da få dårligere konkurransevilkår enn andre land og Norge vil få mindre inntekter til velferd. Et høyt lønnsnivå vil ramme kommuneøkonomien og de offentlige velferdstjenestene hardt. Disse medlemmer mener at det vil bli vanskeligere for sykehjemmene, barnehagene, skolene og sykehusene å få tak i kompetansen de trenger for å gi gode tjenester til gamle og unge. For å sikre god vekst i økonomien, og for å dempe presset på renten, er det nødvendig å øke tilbudet av kompetent arbeidskraft.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at til tross for at disse medlemmer gjennom flere år har fremhevet behovet for en annen forvaltning av vår betydelige petroleumformue, har disse medlemmer også, gjennom sine alternative statsbudsjetter, tilført Statens pensjonsfond enorme verdier. Etter disse medlemmers oppfatning er det ikke kun gjennom å forvalte en finansformue at Norge øker sin formue. Formuesforvaltning dreier seg også om å kunne konvertere finanskapital til realkapital. Disse medlemmer mener også det vil være fornuftig å i større grad legge til rette for at norske forvaltermiljøer kan ta del i forvaltningen av Statens pensjonsfond – Utland, og viser til tidligere forslag fremmet av Fremskrittspartiet, samt forslag om dette fra Fremskrittspartiet i Stortingets behandling av St.meld. nr. 24 (2006–2007).

Disse medlemmer viser til at Regjeringen prioriterer enkelte tilfeldige tiltak. Felles for de foreslåtte tiltakene er at dette er meget beskjedne påplussninger. Regjeringens forslag som presenteres som økt satsing har det fellestrekk at de økte påplussningene stort sett er utgifter man uansett må dekke inn.

Etter disse medlemmers syn må det en langt sterkere satsing til på en rekke områder for at man skal påstå at man prioriterer økte påplussninger og investeringer.

Disse medlemmer er svært bekymret over økonomien i helseforetakene, men registrerer at Regjeringen ikke deler denne bekymring. Regjeringens foreslåtte ekstrabevilgning for å dekke deler av økte pensjonskostnader for foretakene vil ikke bedre situasjonen for pasientene i inneværende år. Regjeringens politikk vil, slik disse medlemmer ser det, forsterke den negative trenden hva ventetider og økte ventelister gjelder. Disse medlemmer viser til Dokument nr. 8:83 (2007–2008), der Fremskrittspartiet foreslår en tilleggsbevilgning til de regionale helseforetakene for inneværende år, slik at pasientbehandling kan økes og foretakenes økonomi bedres.

Disse medlemmer registrerer videre at den urettferdige skjevfordelingen mellom de ulike helse-regionene ikke er hensyntatt i Regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett for inneværende år.

Disse medlemmer støtter forslag om økte budsjettmidler til politiet, men savner en betydelig større innsats for å bedre situasjonen. Regjeringens økte bevilgninger vil kun i liten grad forbedre politiets situasjon.

På veisektoren medfører Regjeringens manglende vilje til å øke bevilgningene til at man ikke kan hente inn vedlikeholdsetterslepet, samt at prisstigningen innenfor sektoren som man ikke får kompensert vil medføre at flere vedtatte prosjekter trolig må

utsettes. Disse medlemmer savner konkrete forslag om å få fortgang i utbyggingen av nye prosjekter.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at kombinasjonen av stor mangel på arbeidskraft både i industrien og offentlig sektor, ekspansive budsjetter og stans i moderniseringen av offentlig sektor, nå slår ut i svekket konkurransevne for konkurranseutsatte bedrifter, økende kostnadspress og inflasjon.

Siden regjeringsskiftet i 2005 har styringsrenten økt 14 ganger, og den ligger nå vesentlig høyere enn euro-renten. Finans- og strukturpolitikken har betydning for utviklingen i norsk økonomi. Disse medlemmer mener at regjeringen Stoltenberg IIs manglende evne til å iverksette tiltak som kan øke arbeidstilbudet i kombinasjon med Regjeringens ekspansive budsjettpolitikk, har vært en medvirkende årsak til den kraftige renteoppgangen i Norge.

Disse medlemmer viser til at oppdaterte tall i Revidert nasjonalbudsjett for 2008 underbygger at finans- og strukturpolitikken bidrar til å øke kostnadspresset og presset på renten. Fra NB 2008 til RNB 2008:

- Målet på budsjettets ekspansivitet er økt fra 0,3 til 0,7 prosentpoeng.
- Den underliggende utgiftsveksten er oppjustert fra 2,2 pst. til 3,25 pst., og er nå høyere enn antatt vekst i BNP FL.
- Årslønnsveksten er oppjustert fra 5 pst. til 5,5 pst., og SSB legger 6 pst. til grunn. Resultatene fra offentlig sektor kan indikere at den blir enda høyere.

Helhetlig strategi for mer arbeidskraft

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative budsjett for 2008 fremmet en helhetlig strategi for mer arbeidskraft. Denne strategien omfattet tiltak for å få flere fra trygd til arbeid, tiltak som gjør det mer lønnsomt å arbeide, en mer aktiv politikk for å tiltrekke mer utenlandsk arbeidskraft, og modernisering av offentlig sektor for å frigjøre arbeidskraft.

Helhetlig strategi for å øke tilbudet av arbeidskraft

DET SKAL LØNNE SEG Å ARBEIDE:

1. Lavere skatt på vanlige lønnsinntekter. 2 500 kroner i økt minstefradrag vil gjøre det mer lønnsomt å arbeide – for eksempel ved å gå fra deltid til heltid.
2. Et ekstra jobbfradrag for eldre arbeidstakere som velger å arbeide fremfor å gå av med AFP-pensjon. For alle mellom 62 og 67 år senker Høyre

skatten med 6 000 kroner dersom de arbeider fremfor å pensjonere seg.

3. Litt mindre gunstig å gå av med AFP som 62-åring ved at trygdeavgiften økes fra 3 til 5,4 pst.
4. Fjerne avkortingen i pensjon for alle fra 67 til 70 år som velger å arbeide. Det betyr at de får beholde alderspensjonen ved siden av arbeidsinntekt.
5. Seniortiltak for realfaglærere og i politiet.

FRA TRYGD TIL ARBEID

1. Innføre en tax-credit-ordning som skal sikre at det alltid lønner seg å være i heldags jobb fremfor å være trygdet. For en trygdemottager med flere barn kan overgang til arbeid føre til nedgang i levestandard. I en periode bør en som går fra trygd til arbeid kunne beholde barnetillegget. Kombinert med lavere skatt på lave og middels inntekter vil incentivene for arbeid øke.
2. Tiltak for å redusere sykefraværet. Innføre en kontroll av sykemeldte etter 6 mnd som foretas av andre enn fastlegen, for eksempel en trygdelege eller spesialist for å vurdere om vedkommende kan komme tilbake i arbeid i egen eller en annen virksomhet.
3. Støtte til tiltak på arbeidsplassen for å unngå langtids sykemelding og uføretrygding.
4. Green-card-ordning for arbeidssøkere med særskilte behov for tilrettelegging på arbeidsplassen.
5. 1 000 flere tiltaksplasser for yrkeshemmede.
6. Større mulighet til å bruke attføringsmidler tidligere i sykmeldingsperioden.
7. Mulighet til å gå ned til 20 pst. uføregrad for å kombinere arbeid med trygd.
8. Økt satsing på rehabilitering og opptreningsinstitusjoner.
9. Innføre skattefritak for fordelene av arbeidsgivers dekning av behandlingsforsikringer og sykdomsutgifter.
10. Arbeidstrening; Stimulere til lavterskeltilbud som "Grønn omsorg/Inn på tunet" for personer med psykiske utfordringer og rusmisbrukere.
11. "Snu i døra" – tiltak for å gi unge sosialhjelpsmottakere arbeidstrening.
12. Bedre tilbud til voksne som mangler basiskompetanse.
13. Seniortiltak for realfaglærere og i politiet.
14. Avvikle ventelønnsordningen for nye tilfeller.

ØKT ARBEIDSINNVANDRING

1. Aktiv rekruttering av kompetent arbeidskraft utenfor EØS-området og språkkurs arrangert i hjemlandet.
2. Snaresst mulig å fjerne overgangsreglene i forhold til arbeidstakere fra EØS-land. Styrke Arbeidstil-

synet for å sikre en god oppfølging av handlingsplanen mot sosial dumping.

3. Innføre et "fast track"-system hvor bedrifter forhåndsgodkjennes og kan rekruttere utenlandsk faglærte/spesialister og gi dem mulighet til å påbegynne arbeidet sitt, mens UDI saksbehandler søknaden.
4. Endre reglene for arbeidstillatelse som faglært/spesialist slik at kravene til kompetanse i større grad bestemmes av arbeidsgiverne.
5. Forenkle prosedyrene for forlengelse/fornyelse av arbeidstillatelser.
6. Vurdere forenkling/endring av regelverket for arbeidsinnvandrere fra ikke EU-land som ønsker å ha ektefelle/barn med til Norge.
7. Åpne for naboland-visum for russiske statsborgere.
8. Styrke samordningen mellom UDI, politiet, ute-stasjonene og likningsmyndighetene for å gjøre saksbehandlingen mer brukervennlig, og sikre en respons- og behandlingsgaranti.
9. Utrede muligheten for visum med lang varighet, for arbeidstakere ansatt i bedrifter som er lokalisert både i Norge og i utlandet. Visumet må gi rett til utbegrenset inn og utreise fra Norge. Dette må skje innenfor rammen av våre Schengen-forpliktelser.
10. Opprette et servicesenter for arbeidsinnvandrere i Stavanger, etter modell fra servicesenteret i Oslo.

MODERNISERE OFFENTLIG SEKTOR

1. Redusere veksten i offentlig administrasjon og gi ny fart på moderniseringen av offentlig sektor slik at det blant annet kan frigjøres mer arbeidskraft til tjenester innen helse- og omsorgssektoren.
2. Utvide OPS-ordningen for veiutbygging, bedre samordning av innkjøp i helseforetakene, øke bruken av private tilbydere bl.a. innen barnevern, rusomsorg og rehabilitering, stimulere til kommuner til å slå seg sammen, innføre nøytral moms i staten og modernisere bygge- og eiendomsforvaltningen.
3. Satse mer på IT-løsninger i offentlig sektor for å redusere behovet for byråkrati både hos det offentlige og hos bedriftene.

Disse medlemmer vil ta opp enkelte forslag ved behandling av Revidert nasjonalbudsjett for 2008, men finner det ikke naturlig å gjenoppta alle forslagene. Disse medlemmer vil peke på at forslagene dersom de hadde blitt vedtatt ved behandling av Nasjonalbudsjettet for 2008, ville ha bidratt til redusert kostnadspress i økonomien og dermed mindre press på renten.

Det skal lønne seg å jobbe

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre vil foreslå en rekke tiltak som kan øke tilgangen på arbeidskraft. Vi må få flere fra trygd til arbeid – det er i dag rundt 700 000 i arbeidsfør alder som står utenfor arbeidsmarkedet. Noen vil ikke kunne komme tilbake til arbeid, men mange både ønsker og kan komme helt eller delvis tilbake til arbeid dersom det legges bedre til rette for dette. Disse medlemmer vil derfor prioritere tiltak som skal gi mennesker en ny sjanse til arbeid. Det må bli mer lønnsomt å arbeide for eksempel ved å senke skatten betydelig gjennom høyere minstefradrag på alle lønnsinntekter. Analyser gjort av SSB og internasjonale studier viser at folk med lave og middels inntekter velger å jobbe mer når de får beholde mer av egen inntekt. Videre vil disse medlemmer fjerne avkortingen i pensjon for personer mellom 68 og 70 år. Da blir arbeid mer lønnsomt enn pensjon eller trygd for mange potensielle arbeidstakere. I tillegg får samfunnet beholde en betydelig kompetanse som eldre arbeidstakere besitter. Disse medlemmer tror på skatteincentiver for å øke arbeidstilbudet. Derfor foreslo Høyre og Venstre ved behandling av NB 2008 å gi et direkte skattefradrag på 6 000 kroner i inntekt for personer mellom 62 og 67 år som velger å jobbe. En ECON-rapport fra 2007 har tilsvarende konklusjoner og skriver bl.a. følgende:

"Det er betydelige samfunnsøkonomiske gevinster å hente dersom det lykkes å få eldre arbeidstakere til å stå lengre i jobb enn det som er tilfellet i dag. Samfunnet kan spare inntil 3,7 milliarder kroner i året hvis antallet nye tidligpensjonister over tid kan bli kuttet med 10 prosent."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til ovenstående og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å vurdere å gi arbeidstakere over 62 år som velger å stå i arbeid, et direkte skattefradrag for å stimulere flere til å velge arbeid fremfor AFP."

Modernisering av offentlig sektor

Komiteens medlemmer fra Høyre vil få ny fart på moderniseringen av offentlig sektor slik at det blant annet kan frigjøres mer arbeidskraft til tjenester innen helse- og omsorgssektoren. I Høyres alternative budsjett foreslo disse medlemmer bl.a. en utvidelse av OPS-ordningen for veiutbygging, bedre samordning av innkjøp i helseforetakene, nøytral moms i staten for å fjerne ulempen ved bruk av markedet fremfor egenproduksjon, en reform av bygge- og eiendoms politikken, og en tilsagnsfullmakt som gir kommuner som slår seg sammen, øko-

nomisk gevinst. Disse medlemmer tror videre at bedre styring og organisering kombinert med mer konkurranse i deler av offentlig sektor vil frigjøre ressurser til gode formål som kommer borgere til nytte. Disse medlemmer vil ta opp igjen flere av disse forslagene ved behandling av RNB.

Disse medlemmer vil vise til at sentralbank-sjef Svein Gjedrem i høring med finanskomiteen 22. mai 2008 om Kredittmeldingen understreket at det er et stort rom for modernisering og effektivisering av offentlig sektor:

"Det er gjort mye i offentlig sektor, men det er jo usedvanlig mye man kunne gjøre, husker jeg fra min tid og tidligere karriere i departementet – leder, hvis jeg får lov å trekke litt på det: vår organisering av kommunesektoren, vår organisering av skatteinnkreving. Ja, det er usedvanlig mye man kan gjøre i offentlig sektor for å få bedre bruk av ressurser, og hele tiden se på markeds mekanismer: Fungerer de godt? Det har en annen side for øvrig: ikke bare å bruke markedet ved å frigjøre mer aktivitet, men passe på at det er konkurranse i markedene. Nå fikk vi jo ekstra hjelp av at vi ble EØS-medlem, som har økt konkurransen i mange markeder, men også Konkurransetilsynets oppgaver er viktige for at man skal holde konkurransen oppe. Det er også viktig for selssettingsutviklingen at det er konkurranse i markedene våre."

Og videre:

"Produktivitetsveksten er viktig. Vi har sett en avmatning i produktiviteten i det siste – en lavere produktivitetsvekst. Det kan være konjunkturbetinget, men det kan også være slik at en del av de virkningene hamskiftet og moderniseringen av norsk økonomi på 1980- og 1990-tallet har gitt på produktivitetsveksten og effektiviteten, kan være i ferd med å ebbe ut. Det har ikke skjedd mye nytt de senere årene som kan fyre opp under produktivitetsveksten, vil jeg vel mene, på strukturpolitikens område. Så det kan være at noe av effekten av det ebber ut."

Tiltak som kan sikre nødvendig arbeidsinnvandring

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre vil peke på at Norge er avhengig av å tiltrekke kompetanse fra andre land. I 2006 og 2007 bidro arbeidstakere fra andre land med helt nødvendig arbeidskraft i bl.a. bygge- og verfts-næringene og innen flere servicebransjer. Uten denne ekstra tilgjengelige arbeidskraften ville veksten i norsk økonomi stanset opp og renten økt enda mer. De fleste av de som jobber i disse næringene, kommer fra EU-landene.

Disse medlemmer har gjentatte ganger foreslått å oppheve overgangsreglene som gjelder for arbeidstakere fra de nye EU-landene, inkludert for arbeidstakere fra de siste EU-nykommerne Bulgaria og Romania. I tillegg har disse medlemmer pekt på behovet for flere tiltak som mer målrettet vil til-

trekke spesiell kompetanse til Norge som næringslivet og spesielt helsesektoren trenger fremover.

Det er ingen selvfølge at den kompetente arbeidskraften søker seg til Norge. Vi betaler relativt lave lønninger for akademikere, spesialister og forskere. Det er viktig å markedsføre Norge for utenlandsk arbeidskraft. Disse medlemmer mener det bør vurderes et bredt omfang av virkemidler for å øke innvandring av kvalifisert arbeidskraft, fra EU-land, men også fra resten av verden. I dag er det slik at Norge taper denne konkurransen i forhold til land som Canada og Storbritannia, til tross for at Norge årlig kåres til verdens beste land å bo i. I Norge har vi en spesialistkvote for å kunne rekruttere kompetanse fra ikke-EU-land. Denne kvoten er på 5 000 personer og utnyttes ikke fullt ut, men det følger av at kravene til å falle innenfor ordningen er for byråkratiske. Norge er i ferd med å tape den internasjonale konkurransen om kvalifisert arbeidskraft. Dette er urovek-kende, særlig i en tid hvor behovet for arbeidskraft i Norge er stort.

En viktig forutsetning for rekruttering av arbeidskraft i utlandet er å overvinne språkbarrierene. Disse medlemmer vil foreslå at det settes i gang flere norskkurs i utlandet. Etter vår vurdering er dette en enkel endring som vil gjøre rekruttering av arbeidskraft lettere. Disse medlemmer vil innføre en mulighet for utenlandske studenter til å kunne arbeide i Norge rett etter endte studier. For at denne arbeidskraften skal være relevant for bedriftene, bør mulig arbeidsperiode være opptil fem år. En slik kompetanse og erfaring vil også være verdifull for hjemlandet etter endt periode.

Disse medlemmer mener at bedrifter bør kunne forhåndsgodkjennes slik at faglærte/spesialister kan påbegynne arbeidet sitt der, mens UDI saksbehandler søknaden. Det bør innføres et "fast track"-system for forhåndsgodkjente bedrifter.

I dagens forskrift er det regulert hvem som kvalifiseres som spesialist for å falle innenfor ordningen. Disse medlemmer mener at det i større grad bør overlates til arbeidsgiverne/bedriften selv å bedømme hvorvidt en arbeidstaker har den rette kompetansen. Det vil fjerne byråkrati og frigjøre ressurser til behandling av mer kompliserte saker.

Komiteens medlemmer fra Høyre er glad for at Regjeringen i St.meld. nr. 18 (2007–2008) om arbeidsinnvandring tar opp flere av de forslag Høyre har fremmet gjennom flere år. Disse medlemmer er imidlertid svært kritiske til at Regjeringen først vil iverksette flere av disse i 2010. Disse medlemmer viser til at Høyre ved behandling av nevnte stortingsmelding vil fremme en rekke forslag utover de Regjeringen har presentert, og foreslå en raskere gjennomføring.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at IA-avtalen har hatt tre hovedmålsettinger som – dersom de hadde blitt oppfylt – først og fremst ville bidratt til bedre inkludering i samfunnet, men også til lavere trygdeutgifter, som igjen kunne være omdisponert til andre viktige samfunnsoppgaver. Det er hevet over enhver tvil at det fortsatt er mye ugjort både når det gjelder å få ned sykefraværet, øke gjennomsnittlig avgangsalder, og inkludere flere personer med ulike fysiske eller psykiske funksjonsnedsettelse i arbeidslivet. Dette medlem mener at både dagens og framtidens arbeidskraftbehov må primært dekkes ved å utnytte bedre ressursene til de mange som står utenfor det ordinære arbeidslivet. Arbeidsinnvandring er et viktig supplement til dette, men kan ikke bli noen hovedstrategi for å dekke samfunnets arbeidskraftbehov.

Dette medlem viser til konkrete forslag fremmet av Kristelig Folkeparti i denne budsjettinnstillingen, som vil kunne bidra til å inkludere flere i arbeidslivet, og til å forlenge gjennomsnittlig avgangsalder fra yrkeslivet. Dette medlem foreslår å øke antallet arbeidsmarkedstiltak rettet mot personer med fysisk eller psykisk funksjonsnedsettelse med i gjennomsnitt 1 000 plasser i annet halvår 2008. Videre foreslås et direkte skattefradrag på 3 000 kroner for personer i alderen 62-63 år som ikke mottar trygd eller pensjon, og det foreslås å fjerne regelverket som avkorter pensjon mot arbeidsinntekt for 68- og 69-åringene.

6. HOVUDTREKK I SKATTE- OG AVGIFTSOPPLEGGET

6.1 Samandrag

Skatte- og avgiftsreglene bør som hovedregel ligge fast gjennom året. Regjeringen foreslår derfor kun begrensede endringer som bør iverksettes i 2008.

Regjeringen foreslår å øke fiskerfradraget til 115 000 kroner og stramme inn i nettolønnsordningen for sjøfolk. Forslagene vil redusere dagens konkurransevridning mellom fiskerinæringen og annen skipsfartsnæring.

Etter Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x gis det avgiftsfritak for virksomheter som inngår avtale med staten om å gjennomføre NO_x-reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål. Regjeringen har kommet til enighet med 14 næringsorganisasjoner om en slik avtale. Avtalen innebærer at virksomheter som slutter seg til avtalen, får et midlertidig avgiftsfritak i perioden fram til 31. desember 2010, mot at de kollektivt gjennomfører tiltak som reduserer de årlige utslippene med 30 000 tonn NO_x. Avgiftsfritaket kan først tre i kraft når EFTA's overvåkingorgan (ESA) har godkjent ordningen. I henhold til den framforhandlede avtalen vil virksomheter som

melder seg inn i NO_x-fondet innen 1. juli 2008, få refundert avgift som er betalt i perioden fra 1. januar 2008 og fram til ESAs beslutning foreligger. Det legges opp til å budsjettere med at avtalen godkjennes av ESA, og at avtalen vil tre i kraft i løpet av 2008.

Regjeringen foreslår at punktet i klimaforliket om økte drivstoffavgifter forskutteres ved å øke autodieselavgiften med 10 øre pr. liter og bensinavgiften med 5 øre pr. liter med virkning fra 1. juli 2008.

Det foreslås å øke Kredittilsynets sektoravgifter fra tilsynsenhetene med 10 mill. kroner.

Samlet innebærer skatte- og avgiftsopplegget en lettelse på om lag 540 mill. kroner påløpt og om lag 370 mill. kroner bokført i 2008.

Regjeringen omtaler i denne meldingen også enkelte andre aktuelle skatte- og avgiftssaker:

- Regjeringen vil vurdere å oppheve skattefritaket for gjensidige brann- og husdyrforsikringsselskaper med virkning fra inntektsåret 2008, i forbindelse med budsjettet for 2009. Skattefritaket savner en god begrunnelse, virker konkurransevridende og kan være problematisk på grunn av EØS-avtalens regler om statsstøtte.
- I tråd med anmodning fra finanskomiteens flertall legger Regjeringen fram en bred vurdering av incentiver for økt utbygging av vannkraft og annen fornybar energi. Det gis en oversikt over ulike teknologier for fornybar energi samt en omtale av potensialet for utbygging av fornybar energi og kostnader ved de ulike teknologiene. Videre vurderes skattesystemet og de konsesjonsbaserte ordningenes (konsesjonsavgift og konsesjonskraft) virkning på investeringsincentivene, først og fremst for vannkraft. Det foreslås dessuten å fjerne en skattemessig vridning ved opprusting og utvidelse av kraftverk samt å innføre en utbetalingsordning av skatteverdien av ny, negativ grunnrenteinntekt.
- Det gis en oppsummering av høringen av Særavgiftsutvalgets innstilling (NOU 2007:8).
- Det gis en kort omtale av innstillingen fra Kultur- og utvalget (NOU 2008:7) som er sendt på høring med frist 30. juni 2008.
- ESA har i brev 16. april 2008 uttalt at grunnavgiften på engangsemballasje er en diskriminerende avgift i strid med EØS-avtalen artikkel 14. ESA begrunner dette med at grunnavgiften i hovedsak rammer utenlandske drikkevarer så lenge disse av praktiske årsaker er tappet på engangsemballasje. Regjeringen vil svare ESA innen tidsfristen 16. juni 2008.

Skatte- og avgiftsspørsmål er nærmere omtalt i avsnitt 3.8, og investeringsincentiver for fornybar energi i avsnitt 3.10. Det vises også til Ot.prp. nr. 59

(2007-2008) Om endringar i skatte- og avgiftslovgivinga mv. og St.prp. nr. 59 (2007-2008) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2008.

6.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering og viser til dei respektive merknadene i Innst. O. nr. 70 (2007–2008) og Innst. S. nr. 270 (2007–2008).

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at skatte- og avgiftspolitikken er et sentralt virkemiddel for å fremme næringslivets verdiskaping. Dessverre ser den sittende regjering helt bort fra dette og har brukt sine første snaue tre år til å fremme en rekke "målrettede" og på sikt skadelige skatteskjerpelser overfor næringslivet. Det gjelder både gjentatte innstramminger i formuesverdsetting av aksjer, det gjelder reversering av lettelsener i arveavgift for familieeide bedrifter og økte avskrivingssetser som ble fremmet av regjeringen Bondevik IIs siste budsjett, og det gjelder ikke minst stadige innstramminger i den svært vellykkede SkatteFUNN-ordningen.

Disse medlemmer ønsker et skatte- og avgiftssystem som stimulerer til nyskaping, arbeid og miljøvennlig atferd. Derfor vil Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ha et skattesifte fra rød til grønn skatt. Et slikt skattesifte innebærer en omlegging av skattesystemet med lavere marginalsatt på arbeid og økte miljøavgifter.

En av de viktigste forutsetningene for å skape det kreative Norge er at skatten på arbeid ikke blir for høy. Høy marginalsatt på arbeid betyr at det blir vanskeligere å konkurrere med omverdenen om å holde på vår høyt utdannede og velkvalifiserte arbeidskraft.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet ønsker å få til et langt lavere og enklere skatte- og avgiftssystem enn vi har i dag. Disse medlemmer mener at en reduksjon og forenkling av skatte- og avgiftssystemet bedre vil legge til rette for økt verdiskaping og trygge arbeidsplasser i Norge, noe som igjen vil være det beste grunnlaget for å sikre en god velferd. Disse medlemmer viser også til at Norge både har et høyt skattenivå og et svært høyt avgiftsnivå. Dette gjør at den totale skatte- og avgiftsbelastning i Norge er blant de høyeste i verden. Disse medlemmer viser til at Skattebetalerforeningen i Norge har regnet ut at en gjennomsnittlig skattyter i 2006 måtte jobbe til 22. juli for å få nok til å betale det årets skatter og avgifter. Dette betyr at en skattyter i Norge arbeider mer for staten enn for seg selv og sin familie. Disse medlemmer mener at et slikt høyt skatte- og avgiftstrykk som vi har i Norge i dag, er helt uakseptabelt.

Disse medlemmer mener det må være et minimum at en gjennomsnittlig skattyter må få lov til å beholde mer enn halvparten av det han selv tjener, og disse medlemmer vil fremover arbeide for en slik skatte- og avgiftsutvikling.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at politikken i forrige stortingsperiode med skatte- og avgiftreduksjoner i kombinasjon med en ansvarlig økonomisk politikk, har bidratt til økt vekstevne i økonomien og økte skatteinntekter som sikrer fremtidig velferd. Regjeringen har i hvert eneste budsjett økt skattene på arbeid, personlig sparing og på eierskap i næringslivet. Disse medlemmer ser at det private eierskapet straffes og det statlige eierskapet økes. Regjeringen fortsetter med sin retorikk om at det bare er økte skatter som kan sikre velferden. Høyre vil gå motsatt vei og vil videreføre en skatte- og avgiftspolitik som øker vekstevnen i økonomien. Disse medlemmer peker på at skatteinntektene til Fastlands-Norge har økt med over 158 mrd. kroner siden 2005. Det betyr at vår politikk i perioden 2001–2005 med vekstfremmende skattelettelsener på til sammen 24 mrd. for å stimulere næringsliv og verdiskaping virket. I dag er det mangel på arbeidskraft og ikke manglende skatteinntekter som bremser en videre utbygging av velferden. Disse medlemmer viser i den sammenheng til sine forslag som øker arbeidstilbudet, stimulerer sparingen og fremmer nødvendig modernisering i offentlig sektor og som er omtalt under kapittel 11.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til skatte- og avgiftsforslag som dette medlem fremmer i Innst. S. nr. 270 (2007–2008) under kapittel 2 og i Innst. O. nr. 70 (2007–2008), jf. også den helhetlige presentasjonen av skatte- og avgiftsopplegget i fraksjonsmerknad i kapittel 11 i denne innstillingen. Dette medlem foreslår en forsterket grønn skatte- og avgiftsprofil, hvor økte miljøbegrunnede skatter og avgifter kompenseres fullt ut gjennom reduksjoner i skatt på verdiskaping, sparing og frivillighet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at skattelette ikke er et mål i seg selv, men av og til et middel for å få til en riktig og dynamisk skattepolitikk. Det er dessuten viktig at vi ikke har så høy skatt på arbeid at vi ikke stimulerer til økt arbeidsinnsats.

Det avgjørende er ikke det samlede skatte- og avgiftsnivået og om 2004-nivået er det perfekte, men innretningen på skatte- og avgiftspolitikken. Det har de siste åtte årene vært et bevis på. Mens det samlede skattenivået er mange milliarder kroner lavere i dag enn det var under regjeringen Stoltenberg I, er skatteinntektene mange ganger høyere. Det skyldes at inn-

retningen på skatte- og avgiftspolitikken er annerledes, først og fremst gjennom skattereformen som Venstre var en pådriver for å få gjennom, men også gjennom viktige Venstre-seire som å få fjernet investeringsavgiften og den kompliserte og urettferdige delingsmodellen. Derfor er det like meningsløst å fastsette et mål for antall milliarder i skattelette, som det er å fastslå at et bestemt skattenivå skal ligge fast. Skattepolitikken må selvfølgelig være forutsigbar, men også dynamisk nok til å ta opp i seg de utfordringene som ligger i den økonomiske politikken. Dessuten er det en kjensgjerning at skattelette fører til mindre press på rente og kronekurs enn tilsvarende beløp brukt i økte offentlige utgifter.

Dette medlem viser videre til Venstres merknader og forslag i Innst. O. nr. 70 (2007-2008) samt til Venstres alternative statsbudsjett for 2008 hvor det ble foreslått et skatteskifte fra rød til grønn skatt på om lag 3 mrd. kroner.

7. KOMMUNANE SINE INNTEKTER

7.1 Samandrag

Regjeringen vil styrke de sentrale velferdstjenestene gjennom gode fellesskapsløsninger. Kommunesektoren har det overordnede ansvaret for mange av disse oppgavene, og skal levere tjenester av høy kvalitet som er tilpasset innbyggernes behov. Regjeringen har derfor styrket kommuneøkonomien betydelig. For perioden 2005 til 2008 anslås den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter til 20,8 mrd. kroner, tilsvarende en gjennomsnittlig årlig vekst på 2,7 pst. Regjeringens kommuneopplegg har lagt til rette for en betydelig oppgang i aktiviteten i sektoren. Foreløpige tall viser at sysselsettingene i kommunesektoren har økt med om lag 26 000 personer for 2006 og 2007 sett under ett, mot en svak nedgang i de to foregående årene.

Regjeringens forslag til kommuneramme i Nasjonalbudsjettet for 2008 innebar en vekst i de samlede inntektene på 3,9 mrd. kroner sammenliknet med anslag på regnskap for 2007, tilsvarende en reell vekst på 1,5 pst. På bakgrunn av tall for skatteinntekten hittil i år er anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2008 justert opp med om lag 1,3 mrd. kroner. Kostnadsveksten i kommunesektoren er imidlertid også oppjustert. Samlet sett anslås realnivået på kommunesektorens inntekter om lag som i Nasjonalbudsjettet for 2008. Den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2008 anslås til 3,7 mrd. 2008-kroner, tilsvarende 1,4 pst.

Kommuneøkonomien er nærmere omtalt i avsnitt 3.4 i meldingen.

7.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets merknader i Innst. S. nr. 263 (2007–2008) om Kommuneproposisjonen.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet på sikt ønsker å avvikle rammefinansierings-systemet, gjennom en kombinasjon av fri kommunal beskatningsrett og statlig stykkprisfinansiering av grunnleggende velferdstjenester basert på prinsippene om valgfrihet og at pengene fra det offentlige skal følge brukeren. Disse medlemmer vil videre understreke at gjennom stykkprisfinansieringen vil kommunenes rammefinansiering dekke færre oppgaver, og øke forutsigbarheten.

Disse medlemmer konstaterer at noen av de viktigste velferdstjenestene i dag er kommunenes ansvar, nemlig eldreomsorg og grunnskoletilbud. Det er derfor avgjørende viktig at man sørger for tilstrekkelig med økonomiske rammer slik at disse viktige velferdstilbudene blir ivaretatt. En rekke kommuner melder om anstrengt økonomi, og det foreslås redusert tilbud mange steder innenfor disse velferdsområdene. Disse medlemmer fremmer derfor forslag om ekstraordinære, øremerkede midler, til eldreomsorg og grunnskole.

Disse medlemmer vil for øvrig også vise til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2008 der Fremskrittspartiet økte kommunenes økonomiske handlingsrom gjennom å øke overføringene til fylker og kommuner utover Regjeringens forslag. Disse medlemmer vil påpeke at behovet for ekstraordinære bevilgninger ikke hadde vært til stede hvis Fremskrittspartiets kommunepolitikk hadde blitt gjennomført. Å innføre Fremskrittspartiets politikk med differensiert stykkpris og lokal beskatningsrett vil dessverre ta lengre tid enn ett budsjettår, og derfor forholder disse medlemmer seg til dagens inntektssystem frem til vi har fått mulighet til å gjennomføre vår primære politikk.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til partienes merknader i Innst. S. nr. 263 (2007-2008) om Kommuneproposisjonen. Disse medlemmer understreker den økonomiske politikkenes generelle betydning for kommuneøkonomien. Vi ser at også kommunen nå nyter godt av den nærings- og skattepolitikk som ble iverksatt og gjennomført av den forrige regjering, med et oppjustert anslag på samlede skatteinntekter på om lag 1,3 mrd. kroner for 2008. Samtidig er kommunen, på samme måte som borgerne, sårbare for renteøkninger. Det er derfor en utfordring for Regjeringen å balansere hensynet til kommuneøkonomien opp mot hensynet til en generell ansvarlig økonomisk politikk.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil gi Regjeringen honnør for å ha prioritert å styrke kommuneøkonomien. Utfordringen er imidlertid at de økte bevilgningene faktisk kommer borgerne til gode og ikke blir spist opp av lønnsoppgjør og økt kommunalt byråkrati. Vi ser, og har sett en stadig tiltagende tendens til at enkeltstatsråder pålegger kommuner vel mye ansvar for uløste oppgaver, gjennom begrunnelsen om at kommuneøkonomien er styrket. Dette bildet forsterkes ytterligere ved at Regjeringen gjennom lovvedtak pålegger kommunene oppgaver de enten ikke vil ha – f.eks. lovfestet frukt og grønt i skolen – eller oppgaver det ikke er mulig å gjennomføre, som lovfestet rett til barnehageplass.

Disse medlemmer har imidlertid stor tro på at landets lokalpolitikere er i stand til å prioritere det beste for de borgerne de er valgt til å representere.

Disse medlemmer vil imidlertid samtidig understreke at det fortsatt er et betydelig effektiviseringspotensial innenfor kommunal sektor. 1 pst. effektivisering innenfor kommunal sektor vil frigjøre langt over 1 mrd. kroner, hvilket tilsier at det fortsatt er et stort utnyttet potensial her.

8. PENGEPOLITIKKEN

8.1 Samandrag

Pengepolitikken langsiktige oppgave er å gi økonomien et nominelt ankerfeste gjennom lav og stabil inflasjon. I samsvar med dette skal Norges Banks rentesetting rettes inn mot en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2 1/2 pst. Forskriften etablerer fleksibel inflasjonsstyring for pengepolitikken. På kort og mellomlang sikt skal hensynet til lav og stabil inflasjon veies opp mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting. I utøvelsen av pengepolitikken skal Norges Bank være framoverskuende og ta tilbørlig hensyn til usikkerheten knyttet til makroøkonomiske anslag og vurderinger. Budsjett- og pengepolitikken må virke sammen for å bidra til målet om en stabil utvikling i norsk økonomi.

Kapasitetsutnyttningen i norsk økonomi er svært høy, og arbeidsledigheten har falt til et lavt nivå. Tiltakende lønnsvekst bidrar nå til høyere prisvekst på norskproduserte varer og tjenester. Fra sommeren 2005 og fram til nå har Norges Bank økt styringsrenten fra 1,75 pst. til 5,5 pst. Ifølge Norges Banks renteprognose i den pengepolitiske rapporten fra mars vil renten settes ned igjen gjennom 2009 og 2010.

Det vises til avsnitt 3.5 i meldingen for en nærmere omtale av pengepolitikken.

8.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet i 2001 fikk flertall for å innføre inflasjonsmål for pengepolitikken. Disse medlemmer forventer at Norges Bank praktiserer en rentepolitikk som er i samsvar med renteforskriftens bestemmelser. Disse medlemmer påpeker at en rekke mennesker har fått merkbart tøffere privatøkonomi som følge av de 14 renteøkningene som er foretatt siden regjeringen Stoltenberg II tok over. Flere av renteøkningene burde ikke blitt foretatt, etter disse medlemmers oppfatning.

Disse medlemmer viser til at renteøkningene siden regjeringen Stoltenberg II overtok utgjør om lag 25 000 kroner pr. million en familie har i lån. Tallet er justert for skattemessig rentefradrag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader under kapittel 11.

Komiteens medlem fra Venstre viser videre til at Venstre både i sine alternative statsbudsjett for 2006, 2007 og 2008 la opp til et redusert press på renten gjennom mindre oljepengebruk enn det Regjeringen gjør og gjorde. Denne politikken videreføres i Revidert nasjonalbudsjett for 2008 hvor Venstre foreslår å bruke om lag 500 mill. kroner mindre enn Regjeringen.

Dette medlem viser for øvrig til merknader som beskriver Venstres hovedtrekk i forbindelse med budsjettrevisjonen, pkt. 2.2 og kapittel 11.

9. SYSSELSETTINGSPOLITIKKEN OG DET INNTEKTSPOLITISKE SAMARBEIDET

9.1 Samandrag

Et hovedmål for Regjeringen er full sysselsetting og et inkluderende arbeidsliv. Sysselsettingspolitikken skal bidra til å øke arbeidskraftpotensialet, ved å legge til rette for at arbeidssøkere kommer i arbeid og motvirke utstøting fra arbeidslivet. Gjennom de siste årene har sterk vekst i etterspørselen etter arbeidskraft bidratt til en markert nedgang i ledigheten og betydelig økning i yrkesdeltakelsen, særlig blant de eldste og yngste aldersgruppene. Samtidig har stor arbeidsinnvandring, i hovedsak fra Polen og andre land som ble en del av EØS-området ved utvidelsen av EU i 2004, avhjulpet flaskehalser og dempet presset i arbeidsmarkedet. For å stimulere til fortsatt god tilgang av arbeidskraft fra utlandet er det gjennomført flere forenklinger av regelverket for arbeidsinnvandring. I stortingsmeldingen om arbeidsinnvand-

ring, som nylig ble lagt fram, foreslås det ytterligere tiltak. Tiltakene vil bl.a. bidra til et enklere og mer oversiktlig regelverk, gi bedre informasjon og forenkle søknadsprosedyrene.

Et omfattende sikkerhetsnett og stort offentlig tjenestetilbud knyttet til barnehager, utdanning og helse legger til rette for et velfungerende arbeidsmarked og høy yrkesaktivitet. Samtidig er sykefraværet i Norge høyt, og avgangen fra arbeidslivet til ulike trygdeordninger har økt sterkt siden midten av 1990-tallet. Om lag én av fem i yrkesaktiv alder mottar nå en helserelatert trygdeytelse eller AFP. Det er en stor utfordring å redusere denne andelen. Pensjonsreformen kan bidra til forlenget arbeidsinnsats. Den AFP-løsningen man har kommet fram til i privat sektor har gode arbeidsinsentiver, i tråd med skissen Regjeringen la til grunn i pensjonsmeldingen.

Gjennom det siste halve året har sysselsettingen økt raskere enn lagt til grunn i fjor høst, og arbeidsledigheten har falt mer. Regjeringen opprettholder nivået på arbeidsmarkedstiltakene på 40 000 plasser som gjennomsnitt for 2008. Siden både arbeidsledigheten og tallet på yrkeshemmede har falt mer enn lagt til grunn i fjor høst, gir dette rom for ytterligere styrking av innsatsen overfor utsatte grupper i arbeidsmarkedet. I tillegg økes satsene til arbeidsmarkedstiltak i skjermet sektor innenfor den gjeldende bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak.

Det inntektspolitiske samarbeidet er en sentral del av Regjeringens økonomiske politikk og har bidratt til at vi i de siste tretti årene har hatt lavere arbeidsledighet enn de fleste andre OECD-landene. Den norske lønnsforhandlingsmodellen bygger på at lønnsveksten må tilpasses det konkurranseutsatt sektor over tid kan leve med.

Flere år med høy lønnsvekst har bidratt til å trekke kostnadsnivået i Norge opp. Målt i felles valuta lå lønnskostnadene pr. timeverk i industrien om lag 25 pst. høyere i Norge i fjor enn gjennomsnittet for EU-landene. Anslagene i denne meldingen innebærer at kostnadsgapet i forhold til EU og andre handelspartnere fortsetter å øke i inneværende år. Dette vil gjøre mange konkurranseutsatte virksomheter mer sårbare for svakere produktivitetsutvikling eller prisnedgang på norske eksportprodukter.

Sysselsettings- og inntektspolitikken er nærmere omtalt i avsnittene 3.6 og 3.7 i meldingen.

9.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet vil igjen understreke at arbeid er et vesentlig grunnlag for trivsel og velstand og at det derfor er helt nødvendig å sørge for at bedriftene har god lønnsomhet, gode utviklingsmuligheter både

økonomisk og når det gjelder arbeidsmiljø, og forutsigbare og fremtidsrettede rammebetingelser.

Disse medlemmer viser til Regjeringens uttalte hovedmål om full sysselsetting og et inkluderende arbeidsliv der det skal legges til rette for at arbeidssøkere kommer i arbeid og for å motvirke utstøting fra arbeidslivet. Disse medlemmer vil peke på at det er nærmest full sysselsetting i det ordinære arbeidsmarkedet og at det nå er påkrevd å rette innsatsen betydelig sterkere mot den delen av befolkningen som har behov for mer spesialiserte tiltak for å komme i arbeid.

Disse medlemmer mener at det også finnes en betydelig arbeidskraftreserve blant arbeidstakere som går i små og større deltidsstillinger og som primært ønsker heltidsbeskjeftigelse. Særlig er dette, slik disse medlemmer ser det, utbredt i omsorgsyrkene hvor behovet for arbeidskraft er stort og økende.

Antallet uføretrygdede har vært sterkt økende de siste årene og nærmer seg nå 350 000 personer. Svært mange ønsker ifølge de signaler disse medlemmer registrerer, å være i arbeid i den grad helsetilstanden tillater dette. Disse medlemmer mener innsatsen for å bidra til å gjøre dette mulig har vært, og er, for lite vektlagt fra Regjeringens side når det gjelder praktisk innsats, selv om det ofte uttales fra regjeringshold at dette skal være et satsingsområde. Disse medlemmer viser til at Ot.prp. nr. 44 (2007–2008) om forbud mot diskriminering på grunn av funksjonsevne ligger til behandling i Stortinget i denne sesjonen. Med gjennomføring av de tiltak og den innsats som det legges opp til gjennom Stortingets behandling av proposisjonen, regner disse medlemmer med at situasjonen for yrkeshemmede vil forbedres. Disse medlemmer anser imidlertid at å vedta en lov mot diskriminering ikke alene vil løse problemene for personer med funksjonstap på arbeidsmarkedet. Det er etter disse medlemmers mening også sterkt påkrevd med holdningsendringer og aktiv innsats fra både offentlige og private arbeidsgivere for å oppnå bedre muligheter til yrkesaktivitet for utsatte grupper. Disse medlemmer fremmer derfor forslag om en økning med 20 mill. kroner til en opplysningskampanje overfor private og offentlige arbeidsgivere i regi av Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) og andre aktuelle særforbund.

Disse medlemmer er bekymret over at sykefraværet igjen ser ut til å øke til tross for IA-avtalens intensjoner og partenes innsats. En del av denne utviklingen er en naturlig konsekvens av økningen i antall sysselsatte, men disse medlemmer mener det er viktig å øke innsatsen når det gjelder tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte og

viser til disse medlemmers forslag om budsjettøkninger.

Også innenfor andre sektorer som landbruk og offentlig virksomhet vil omstilling kunne bidra til å frigjøre arbeidskraft, og disse medlemmer mener det må gjøres en betydelig innsats på omlegging, omskolering og informasjon i disse sektorene for å sørge for en mer fornuftig sysselsettingspolitikk og redusere behovet for import av arbeidskraft.

Disse medlemmer vil igjen vektlegge viktigheten av å ha et konkurransedyktig, forutsigbart, langsiktig og effektivt næringsliv med miljøvennlige og samfunnsorienterte forhold, der arbeidstakere og ledere samarbeider om å nå mål, utvikle inntjeningsgrunnlaget og sørger for moderne og fremtidsrettede forhold til beste for bedriften, dens ansatte og samfunnet. Skal disse grunnleggende målene nås, må myndighetene legge til rette for stabile rammebetingelser og et forutsigbart skatte- og avgiftssystem som grunnlag for planlegging og utvikling.

Pensjonssystemet er under endring, og Stortinget, mot stemmene fra Fremskrittspartiet, har vedtatt en pensjonsreform som skal tre i kraft i 2010. Disse medlemmer mener at mange fremtidige og nåværende pensjonister vil tape på en slik omlegging. Disse medlemmer viser til rapporten fra Statistisk sentralbyrå (SSB) som nylig ble fremlagt, der det pekes på at den økonomiske utviklingen i landet har vært og er slik at en omlegging av pensjonssystemet, av økonomiske grunner, er overflødig. Disse medlemmer mener også at så lenge de offentlige pensjonskassene opprettholder sitt system med bruttogaranti, vil dette føre til et urettferdig skille mellom offentlige og andre pensjonister. Den gunstige AFP-ordningen som etter disse medlemmers mening bidrar til å oppfordre friske, arbeidsdyktige arbeidstakere til å trekke seg tilbake fra arbeidslivet, er etter disse medlemmers mening ikke tilpasset situasjonen i dagens arbeidsmarked eller den vedtatte seniorpolitikk som et samlet storting står bak.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til sine merknader under pkt. 5.2 over.

10. REGJERINGA SIN KLIMAPOLITIKK

10.1 Samandrag

Regjeringen sikter mot at Norge skal være et foregangsland i klimapolitikken og en pådriver i arbeidet for en ny og mer ambisiøs internasjonal klimaavtale. Utgangspunktet for en slik avtale bør være at den globale gjennomsnittstemperaturen ikke skal øke med mer enn 2°C fra førindustrielt nivå. Dette vil kreve en stor reduksjon i de globale utslippene av klimagasser fram mot midten av dette århundret.

Norge har satt opp et forpliktende mål om karbonnøytralitet innen 2030 som del av en global og ambisiøs klimaavtale, og innen 2050 uavhengig av utformingen av en slik avtale. I Kyoto-perioden, som omfatter årene 2008–2012, vil Norge redusere sine utslipp med 10 prosentpoeng mer enn det som følger av Kyoto-avtalen. Overoppfyllelsen vil skje gjennom utslippsreducerende tiltak i andre land, i hovedsak i utviklingsland.

Regjeringen har fastlagt en ramme for skogprosjekter i utviklingsland på opp til 3 mrd. kroner pr. år, som skal finansieres innenfor en økende, samlet norsk bistandsramme. For 2008 er det foreslått å sette av 400 mill. kroner til skogtiltak i utviklingsland.

I klimaavtalen mellom Regjeringen og opposisjonen fra januar 2008 ble det enighet om et mål om å redusere utslippene i Norge med 15–17 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til forventede utslipp uten nye tiltak, når skog er inkludert. Dette innebærer i tilfelle at om lag to tredjedeler av Norges totale utslippsreduksjoner gjennomføres nasjonalt. I klimaforliket var det også enighet om å øke autodieselavgiften med 10 øre pr. liter og bensinavgiften med 5 øre pr. liter i statsbudsjettet for 2009. Regjeringen foreslår at denne endringen gjennomføres allerede fra 1. juli 2008, jf. Ot.prp. nr. 59 (2007-2008). Det er videre foreslått å øke bevilgningen til forskning på fornybar energi med 70 mill. kroner i 2008, jf. St.prp. nr. 59 (2007-2008).

Regjeringens klimapolitikk er nærmere omtalt i avsnitt 3.9 i meldingen.

10.2 Merknader frå komiteen

Komiteen tek omtalen til orientering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til vårens inngåtte klimaforlik mellom alle de andre partiene på Stortinget. Tiltakene i forliket var i stor grad preget av høye målsettinger og store ord, men få konkrete tiltak. I så måte følger Stortinget opp den linjen man la seg på allerede på slutten av 80-tallet, hvor stortingsflertallet vedtok å kutte CO₂-utslippene frem til år 2000. Samtlige partier bommet fullstendig på sine ambisjoner.

Disse medlemmer vil peke på at flere punkter i klimaforliket allerede må justeres, blant annet satsingen på biodrivstoff og ambisjonene rundt grønne sertifikater. Dette illustrerer at lysten er større enn evnen, og vil peke på at Stortingets troverdighet ville vært større dersom man la seg på et realistisk ambisjonsnivå. Disse medlemmer har også merket seg at, ikke overraskende, det eneste "klimatiltaket" som nå forseres i forbindelse med behandling av Revidert nasjonalbudsjett for 2008, er å øke avgiftene på bensin og diesel. Disse medlemmer har merket seg at Kristin Halvorsen sier i VG Nett

15. mai 2008: "Vi framskynder det på grunn av de bekymringsfulle klimarapportene vi får hele tiden" og i VG Netts "Tett på nett": "Økningen av bensin og drivstoffavgifter er et viktig tiltak i kampen mot økte klimautslipp". Samtidig uttalte miljøvernminister Erik Solheim i Aftenposten 16. mai 2008 at han ikke tror avgiftsøkningen har noen klimaeffekt. Disse medlemmer mener dette viser at Regjeringen dessverre misbruker miljøpolitikken til å fylle statskassen.

I klimapolitikken ville disse medlemmer foretrukket at man gjennomførte troverdige tiltak med bred og langsiktig nytteverdi. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i fjor fremmet et omfattende forslag med CO₂-reducerende tiltak, med sikte på å bruke fellesskapets ressurser der de gir størst langsiktig nytte, uavhengig av bransjer og geografisk plassering. Disse medlemmer er skeptiske til Regjeringens pekefingerpolitikk, hvor man baserer seg på forbud, restriksjoner og høyere avgifter for å innfri sine mål. Disse medlemmer vil understreke at norsk næringsliv og industri i stor grad allerede bruker beste tilgjengelige teknologi, og at strenge særnorske utslippskrav vil påføre næringslivet betydelige kostnader med marginale miljøeffekter. Verken Norge eller miljøet er tjent med at disse flagger ut til land uten tilsvarende strenge miljøkrav. Disse medlemmer vil advare mot å innføre stadig nye skatter og avgifter i miljøets navn, som ikke har annen effekt enn å fylle statskassen.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader i forbindelse med behandling av St.meld. nr. 34 (2006–2007) Norsk klimapolitikk og eget forslag Dokument nr. 8:97 (2007–2008) om Kyoto-tiltak med vekt på kostnadseffektivitet og nytte for miljøet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det bare er få uker siden det ble klart at Norge setter ny rekord i klimagassutslipp. I Regjeringens forslag til Revidert nasjonalbudsjett for 2008 vises det ingen vilje til en offensiv for å gjøre noe med denne utfordringen.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Regjeringen står fritt til å gå lenger enn det klimaforliket legger opp til. Dette vil i så fall få Kristelig Folkepartis og Venstres helhjertede støtte. Budsjettrevisjonen fremstår fortsatt som svært uklar når det gjelder CO₂-håndtering på Mongstad. Og med de reduksjonene

som det nå foreslås i CO₂-håndtering, er den samlede innenlandske miljø- og klimasatsingen faktisk svekket i forhold til det opprinnelige budsjettet for 2008.

Disse medlemmer er spesielt skuffet over manglende satsing på kollektivtransport i byene. Hvorfor forskutterer ikke Regjeringen økt satsing på kollektivtransport som klimaforliket legger opp til, når man forskutterer økte drivstoffavgifter? Dette burde etter disse medlemmers syn i det minste være et nullsum-spill.

Disse medlemmer viser videre til at Regjeringen begrunner reduksjonen i bevilgningene til arbeidet med CO₂-håndtering med at arbeidet er forsinket. Disse medlemmer er skuffet over dette og er bekymret over at det til stadighet er utsettelse av viktige prosjekter innen CO₂-rensing, slik som for eksempel rensingen av gasskraftverket på Kårstø som etter planen skulle vært ferdigstilt til neste år. Skal vi nå de klimamålene vi har satt oss, er det viktig å holde trykket oppe i arbeidet med CO₂-rensing. Disse medlemmer forventer derfor at Regjeringen innretter seg slik at det er mulig å øke innsatsen i forbindelse med budsjettet for 2009.

Disse medlemmer er videre bekymret for utviklingen ved Snøhvit LNG. Disse medlemmer viser til at operatøren StatoilHydro har søkt SFT om nærmest ubegrensede utslipp i forbindelse med driftsproblemene ved anlegget. Disse medlemmer er så langt fornøyd med SFTs avgjørelse i saken, hvor det går frem at man ikke vil imøtekomme dette. Videre anbefaler SFT at departementet pålegger StatoilHydro å utrede en tidsplan for CO₂-håndtering av utslippene fra anlegget. Disse medlemmer mener det er en god start på et viktig arbeid med å rense CO₂-utslippene ved anlegget. Disse medlemmer vil også vise til vedtak fattet av regjeringen Bondevik II om at anlegget, i henhold til utslippstillatelsen, skal være tilrettelagt for CO₂-håndtering.

11. FRAKSJONSMERKNADER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at dette er en revisjon av budsjettet for 2008. Disse medlemmer har derfor primært foretatt justeringer fremfor å fremme omfattende forslag som naturlig hører hjemme i ordinær budsjettbehandling. I tillegg har disse medlemmer fremlagt enkelte forslag i forbindelse med revisjonen som anses som påkrevd og nødvendige.

Disse medlemmer vil i forbindelse med Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett fremsette følgende budsjettendringer:

FORSLAG TIL REVIDERT NASJONALBUDSJETT FOR 2008 FRP - HOVEDOVERSIKT	Endringer ift. Regjeringen
	2008
ØKTE FORESLÅTTE OFFENTLIGE BEVILGNINGER	(mill. kr)
Økte olje-/skatteinntektsanslag i RNB ifht. statsbudsjettet for 2008	80 295
ØKT OFFENTLIG FORBRUK I BUDSJETTRAMMENE (FrP)	6 722
REDUSERTE OFFENTLIGE INNTEKTER (FrP)	4 168
Reduksjon i økte oljeinntekter/skatteinntekter med FrP	10 890
OVERFØRING TIL STATENS PENSJONSFOND REGJERINGEN i 2008 (oljefondet)	424 250
OVERFØRING TIL STATENS PENSJONSFOND FRP i 2008 (oljefondet)	413 360
<hr/>	
REDUSERTE / ØKTE OFFENTLIGE UTGIFTER	
<hr/>	
FORNYELSE OG ADMINISTRASJON Ramme 1	0
BARN/LIKESTILLING Ramme 2	
Barnevernstjenester	102
KULTUR Ramme 3	
Tilskuddsordning, frivillig virksomhet	50
UTENRIKS Ramme 4	-17
JUSTIS Ramme 5	
Politiet	70
Oslopolitiet	35
Annet	-2
	103
KOMMUNAL/INTEGRERING/MANGFOLD Ramme 6	
Rentekompensasjon skole, kirkebygg	17
RAMMETILSKUDD KOMMUNER Ramme 18	
Styrking av eldreomsorgen (øremerket)	1 600
Styrking av grunnopplæringen (øremerket)	600
Sitteplasser til alle barn i skolebusser (øremerket)	20
Annet	-10
	2210
ARBEID/SOSIAL Ramme 7	
Bilordning, funksjonshemmede	100
Tiltak funksjonshemmede i arbeid	80
	180

	Endringer ift. Regjeringen
FORSVAR Ramme 8	
	400
NÆRING Ramme 9, 10, 11	
Sysselsetting av sjøfolk	43
Annet	2
	45
ENERGI/MILJØ Ramme 12, 13	
CO ₂ -rening	-357
Kompensasjon Trillemarka	14
Annet	-37
	-380
KONTROLL Ramme 14	
	0
HELSE Ramme 15	
Rusmiddeltiltak, forebyggende arbeid	86
Regionale helseforetak	2 370
Psykisk helse	50
	2 506
KUNNSKAP Ramme 16	
Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	55
Universiteter	97
Høgskoler	43
Annet	18
	213
TRANSPORT Ramme 17	
Trafikktilsyn, drift, vedlikeh. riksveier	530
Riksveiinvesteringer	250
Rassikring	100
Kjøp av riksveifergetjenester	200
Investeringer i jernbanelinjen	175
Kjøp av persontransport med tog	60
	1 315
FINANS Ramme 19-21	
	-21
SUM ØKNING OFFENTLIGE UTGIFTER	
	6 722
REDUSERE STATENS INNTEKTER	
Reversere Regjeringens skjerpelser	
Ikke øke bensinavgift med 5 øre fra 1. juli 2008 (inkl. mva. 6 øre)	35
Ikke øke dieselavgift med 10 øre fra 1. juli 2008 (inkl. mva. 13 øre)	90

FORSLAG TIL REVIDERT NASJONALBUDSJETT FOR 2008 FRP - HOVEDOVERSIKT	Endringer ift. Regjeringen
Skatte- og avgiftslettelser	
Redusere avgifter på bensin fra dagens nivå med 2,50 kr fra 1. juli 2008	1 390
Redusere avgifter på diesel fra dagens nivå med 2,50 kr fra 1. juli 2008	1 800
Redusert mva. på mat fra 14 pst. til 12 pst. fra 1. juli	470
Fjerning av grunnavgiften for engangsemballasje i ht. ESA-avgjørelse fra 1. juli 2008	290
Økn. sjømanns- fiskerfradrag til 160 000 kroner fra 1. januar 2008	120
SUM SKATTE-/AVGIFTSLETTELSER Ramme 23	4 195
UTBYTTE Ramme 23, økt utbytte fra kommunalbanken	-28
SUM REDUSERING STATENS INNTEKTER	4 168
POSTER UTEN RESULTATVIRKNING ("UNDER STREKEN")	
Lån til Statens Lånekasse for utdanning	15
Kommunalbanken, aksjekapital	-90
SUM	-76

Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader og forslag i denne innstilling, samt i Innst. S. nr. 270 (2007–2008) og Innst. O. nr. 70 (2007–2008).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Norge opplever historisk gode tider med sterk vekst i skatteinntektene. En fremtidsrettet næringspolitikk og en ansvarlig økonomisk politikk med vekstskapende skattelettelser under sentrum/Høyre-regjeringen la grunnlaget for den positive utviklingen. Vi har nå en unik mulighet til å bygge videre på et samfunn som skaper muligheter for alle – og vi har en forpliktelse til å investere slik at de gode tidene vedvarer.

Manglende evne til å prioritere og fornye

Disse medlemmer mener at Regjeringens manglende evne til å prioritere og fornye presser renten opp. Rentedifferansen til EU øker, og den norske kronen har styrket seg. Det rammer alle med store lån, og det rammer konkurranseutsatt industri. Det er mange grunner til at renten har økt, men Regjeringen bidrar ikke til å dempe presset – snarere tvert imot.

Disse medlemmer viser til at Høyre har lagt frem en samlet strategi med 32 konkrete forslag for å øke tilbudet av arbeidskraft (jf. merknader under kapittel 5.2). Sammen med nye tiltak for å stimulere

privat sparing, tiltak for å modernisere offentlig sektor og et noe lavere nivå på bruk av penger fra pensjonsfondet (1 mrd. kroner), mener disse medlemmer at Høyres alternativer ville ha bidratt til mindre press på renten.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen selv med rekordstore skatteinntekter ikke makter å prioritere de store oppgavene: Kunnskap og forskning nedprioriteres, kostnadene vokser raskere enn bevilgningene i samferdselssektoren, helsekøene vokser, og Forsvaret opplever reelle kutt i sine bevilgninger. Regjeringen nedprioriterer også tiltak mot fattigdom. Disse medlemmer mener at Regjeringen viser manglende vilje til å prioritere de store oppgavene, men også manglende evne til å få mer ut av ressursene. Skritt for skritt øker den rød-grønne regjeringen statens makt og omfang, samtidig som det blir mindre rom for frivillige organisasjoner og private aktører. Moderniseringen av offentlig sektor har stoppet opp, og Regjeringens allergi mot private alternativer gjør at folk får dårligere tilbud og mindre valgfrihet. Dette gjelder innenfor helsesektoren, eldreomsorgen, barnevern, skolen, samferdselssektoren og i forhold til pensjonssparing.

Disse medlemmer har funnet rom for å foreta noen endringer i forhold til Regjeringens forslag til Revidert nasjonalbudsjett for 2008. Det henvises for øvrig til Høyres alternative budsjett for 2008 for helheten i Høyres prioriteringer.

Hovedprioriteringer:

- 1, Høyre vil investere mer i kunnskap, forskning og infrastruktur, og føre en fremtidsrettet næringspolitikk som legger grunnlag for morgendagens velferd.

Kunnskap:

- Økte basisbevilgninger til universitet og høyskoler 145 mill. kroner
- Tiltak for å rekruttere lærere, bedre skoleledelse og seniortiltak for lærere 100 mill. kroner
- Leksehjelp, sommerskole og tiltak for å styrke basiskompetansen hos voksne 70 mill. kroner

Samferdsel:

- Veibygging 400 mill. kroner
- Jernbane 50 mill. kroner
- Belønningsordning for kollektivtrafikk 100 mill. kroner
- Støtte til kollektivtransport grunnet høyere drivstoffpriser 25 mill. kroner

Næringsliv:

- Næringsrettet FOU 40 mill. kroner
- Forbedret SkatteFUNN påløpt 452 mill. kroner
- Fritak for arveavgift for familieeide bedrifter
- Bedre avskrivningsregler for lastebiler, varevogner 165 mill. kroner

2. Høyre vil gjøre mer for dem som trenger det mest, og følger opp løftene om å rette opp skjevfordelingen av helsesektoren på Vestlandet, Midt-Norge og Nord-Norge.

- For å sikre pasientene på Vestlandet, Midt-Norge og Nord-Norge likebehandling med Østlandet – rette opp skjevdelingen 726 mill. kroner
- Tiltak for å bekjempe fattigdom (200 mill. kr)
 - Bedre bostøtten/boligtilskudd 65 mill. kroner
 - Gradert barnehagepris – lavinntektsfamilier 50 mill. kroner
 - Arbeidstrening 30 mill. kroner
 - Tiltak for rusmiddelavhengige 25 mill. kroner
 - Barne- og ungdomstiltak 30 mill. kroner

3. Andre prioriteringer

- Redusert dokumentavgift for unge under 30 år 130 mill. kroner
- Økte bevilgninger til Forsvaret 250 mill. kroner
- Mer til fornybar energi 25 mill. kroner

Økt premiering av sparing

For å dempe veksten i det private forbruket, og dermed presset på renten, vil disse medlemmer stimulere til økt privat sparing. Regjeringen går motsatt vei ved først å fjerne all skattestimulans knyttet til privat pensjonssparing, for så etter pensjonsforliket akseptere en ny, men svært begrenset ordning. Det er et kraftig angrep på småsparere og alle som tar ansvar for eget liv ved å spare til alderdommen. Det er også et galt signal i en tid hvor det private forbruket er økende og boligmarkedet stiger kraftig. Da bør man stimulere til sparing. Disse medlemmer vil gjeninnføre ordningen med individuell livrente, og

utvide den nye private pensjonssparingen til 40 000 kroner i årlig sparebeløp og gjøre ordningen skattemessig gunstigere ved å innføre symmetri i beskatningen (det vil gjøre beskatningen ved uttak gunstiger ved at skatten settes til 28 pst., den samme satsen som brukes som skattefradrag ved innskudd).

For å stimulere spareviljen blant unge, og legge bedre til rette for deres adgang til boligmarkedet, foreslår disse medlemmer en betydelig økning av BSU-ordningen (boligsparing for ungdom). Det årlige sparebeløpet økes til 20 000 kroner og det maksimale sparebeløp doubles, fra 100 000 til 200 000 kroner.

Reduksjoner i arveavgiften

Disse medlemmer viser til at de høye bolig- og eiendomsprisene tvinger mange familier til å selge barndomshjem og fritidsbolig ved generasjonsskifte fordi arveavgiften blir for høy. Høyre foreslår derfor å doble bunnfradraget i arveavgiften – til 500 000 kroner – og en ordning med betinget arveavgiftsfritak, slik at den som arver en boligeiendom eller en fritidsbolig og selv tar denne i bruk, slipper å betale arveavgift. Arveavgiften skal først komme til betaling dersom eiendommen selges. Disse medlem-

mer går inn for at reglene om arveavgift ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter lettes ytterligere til betinget avgiftsfrihet ved arv og gave av næringsvirksomhet. Hovedvilkåret i forslaget er at arving eller mottaker må fortsette eierskapet i den familieeide bedriften i minst 10 år. Avgiften reduseres 10 pst. for hvert år.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til tabellen nedenfor med oversikt over disse medlemmers samlede prioritering.

Kap. og post	Prioritering	Proveny	
		Inndekning	Økning
	SUM	4 381	3 373
5800.50	Redusert bruk av penger fra Pensjonsfondet:	-1 008	
	SKATTE- OG AVGIFTSLETTELSER	230	626
5501.72	Individuell livrente		40
5501.72	IPS ordning utvides til 40 000 kroner		0
5501.72	BSU, øke sparebeløp til 20 000 og tak til 200 000 kroner		75
5536.71	Gi fritak for autodieselavgift for miljøvennlig syntetisk diesel		0
5521.70	Fjerne mva. på batteriskifte i el biler fra 1.juli		2
5506.70	Lavere arveavgift		80
5501.72	Gjeninnføre skattefradrag Behandlingsutgifter mv		10
5700.72	Halv arbeidsgiveravgift nye lærlinger fra 1.juli		40
5511.70	Heve grensen for tollfri post import til 400 kroner		10
5700.72	Øke grensen for lønnsoppgaveplikt frivillige org. fra 4 000 til 10 000 kroner		19
5501.72	Øke SkatteFUNN ift. representantforslag fra Høyre		0
5501.72	Økt fiskerfradrag til 150 000 kroner		25
5501.72	Fritak formueskatt Sintef tilbake til 2001		30
5565.70	Dokumentavgiften, reduksjoner		130
5501.72	Avskrivningssats saldogruppe C (vogntog, varebiler mv.) økes fra 20 til 25 pst.		165
	UTGIFTER		2 747
	Arbeidsliv		
634.76	Økning på 1000 i tiltak for yrkeshemmede		71
	<i>Fattigdomspakke (totalt 200 mill kr) tiltak knyttet til arbeid og sosial 75 mill fordelt under:</i>		
634.73	Lavterskel tilbud/ Inn på tunet/Grønn omsorg/"Jobben" i regi av Frelsesarmeen		15
857.73	Styrking av barne- og ungdomstiltak i store byene		15
634.70	"Snu i døra"- tiltak for å gi unge sosialhjelpsmottakere arbeidstrening		15
857.73	Prosjekt: Samarbeid mellom kommune og frivillige org. for å hjelpe barn fra ressursvake hjem		15
621.21	Varig bolig fremfor hospits		15
634.76	Refusjonssats økning (atførbingsbedrifter)		11
2670.70-71	Ikke avkorting i pensjon 68-70 åringer		180
640.1	Ekstrabevilgning Arbeidstilsynet		5
621.70	Fattighuset i Oslo		0,5

Kap. og post	Prioritering	Proveny	
		Inndekning	Økning
Helse			
732.73	Skjevfordeling Helse Vest		259
732.75	Skjevfordeling Helse Nord		200
732.74	Skjevfordeling Helse Midt-Norge		267
732.70	Rusomsorgen, spesielt Helse Sør-Øst		25
Kunnskap og forskning			
225.76	Leksehjelp		25
225.80	Seniortiltak lærere		40
225.80	Div. lærerrekutteringstiltak		40
226.21	Økt utdanningskapasitet skoleledere		20
281.01	NAROM økes med 1,5 mill		1,5
257.21	Basiskompetanse - Ny sjanse		40
2410.71	Freshman år i USA		5
271/272/275	Høyere utdanning, basisbevilgning U- og H-sektor		130
275.50	Basisbevilgning Høyskolen i Bergen, ingenørutdanning		5
275.50	Forskningssenter Høyskole Hedmark		3
275.70	Høyskoler i Krf forslag (Gimlekollen, Diakonhjem høyskole Rogaland mfl.)		3,5
225.77	Sommerskole		5
2445.32	Oppstart odontologibyggget, Bergen, HiO patologi og bygg Høyskolen Bergen		15
341.01	Prestestillinger		10
275.50	Senter skriveforskning Høyskolen i Trondheim		3
286.95	10 mrd. til Forskningsfondet		
Kommune			
580.70	Økt bostøtte, endret funksjonskrav utsatte grupper		50
1618.1/440.1/640.1	Servicesenter i Stavanger for arbeidsinnvandring		5
571.60	Gradert barnehagepris, sosialtiltak, øremerket		50
Miljø			
1427.76	Naturforvaltning, tilskudd til kompetansesentra		5
1427.60	Tilskudd næringsfond pga. vern av Trillemarka		14
Samferdsel			
1320.23	Veibevilgning, vedlikehold		300
1320.31	Rassikring		50
1320.30	Vei investering		50
1350.30	Jernbane		50
1062.30	Oljevern beredskap		25
1330.60	Belønningsordning for kollektivtrafikk		100
1330.61	Kollektivsatsing pga. økt drivstoffutgift		25
Energi			
1825.50	Overføring til Energifondet, mer støtte til fornybar energi		25
Justis			
440.01	Økt bevilgning til politiet, inkludert biometriske kiosker ved alle lensmannskontor		70
414.01	Gjeninnføring av godtgjørelse til meddommere		5

Kap. og post	Prioritering	Proveny	
		Inndekning	Økning
	Næring		
2421.72	Næringsrettet FOU		40
1550.1	Kofa og Konkurransetilsynet		8
1050.75	Forslag i Kongekrabbemeldingen		8
	Kultur / Familie		
855.01	Drift av statlig barnevern, strakstiltak		25
855.22	Kjøp private barnevernstjenester, strakstiltak		25
2650.71	Bedre trygderettigheter for selvstendig næringsdrivende, svangerskap		6,4
2650.72	Bedre trygderettigheter for selvstendig næringsdrivende, barns sykdom		4,4
	Finans		
1602.1	Ekstrabevilgning til Kredittilsynet		5
	Utenriks		
168.70	Går mot kutt i bevilgning, kvinner og likestilling		16,5
150.78	Går mot Regjeringens kutt i Afrika-bistand		70
161.70	Går mot Regjeringens kutt i støtte til næringsutvikling		25
	Forsvar		
1792.01	Utenlandsoperasjoner, styrke Afghanistan		250
	INNDEKNING		
1500.21	Ikke forsøk med 6-timersdag	12	
909.73	Kompetansemodell - skipsfart	214	
572.64	Skjønnsmidler (forsøk barnepass kvinnelige politikere)	4,3	
231.60	Økt barnehagepris med 200 kroner fra 1.august	544	
5445.30	Salg av eiendom	150	
5656.85	Utbytte Argentum	92,2	
5611.85	Utbytte NSB	27	
5618.85	Utbytte Posten	159	
5622.85	Utbytte Avinor	55	
5631.85	Vinmonopolet	35,1	
5521.70	Økt matmoms, 1 %-poeng	230	
2541.70	5 ventedager på dagpenger	26	
690.21	Innstramming asylpolitikk	200	
690.22	Innstramming asylpolitikk	10	
3690.04	Innstramming asylpolitikk	40	
572.60	Kutt i rammetilskudd fylkeskommune	125	
335.71	Pressestøtte	75	
1150.74	Landbruk, direkte tilskudd	485	
1150.73	Landbruk, pristilskudd	150	
1150.50	Landbruk, fondsavsetninger	140	
1150.70	Landbruk, markedsregulering	10	
1150.77	Landbruk, utviklingstiltak	15	
2309.01	Administrasjonsskutt	200	
1523.1	Salg av Statskonsult AS	40	
254.70	Kutt Studieforbundet	30	
2309.1	Mer effektiv bygge- og eiendomspolitikk	100	
2309.1	Innføre nøytral moms i staten	125	
222.01	Omfordeling av rød-grønn frukt	0,2	

Kap. og post	Prioritering	Proveny	
		Inndekning	Økning
228.70	Omfordeling av rød-grønn frukt	4,1	
571.60	Omfordeling av rød-grønn frukt	86,5	
551.60	Tilskudd fylkeskommuner regional utvikling	150	
552.72	Nasjonale tiltak regional utvikling	150	
572.64	Skjønntilskudd kommuner med befolkningsnedgang	50	
41.32	Rest ved kjøp av stortingsleiligheter	35	
2445.31	Utsatt bygging av regjeringsbygg R6	40	
226.21	Ikke videreføre forsøk heldagsskole	10	
2445.34	Reduksjon i kurantprosjekter (bygg)	100	
1441.22	SFT, statlig ordning for sletting klimavoter	7,4	
4441.02	SFT, statlig ordning for sletting klimavoter	-6,2	
634.70	Kutt i 3 000 ordinære tiltaksplasser	178,5	
5501.70+5501.72	Økt skatteinngang 68-69 åringer i jobb	70	
153.78	Kutt i Latin-Amerika bistand	111,5	
2309.1	Omdisponering av Regjeringens bevilgning til fylkeskommunene til belønningsordning for kollektivtrafikk	100	
	Samlet inndekning	4381	

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at den rød-grønne regjeringen nok en gang får kraftig drahjelp fra en sterk økonomi i revideringen av et statsbudsjett. I revideringen av 2007-budsjettet fikk Regjeringen til sammen 3,8 mrd. kroner ekstra til disposisjon gjennom økt strukturell skatteinngang og økte anslag på utbytteinntekter. Ved revideringen av 2008-budsjettet er 10,6 mrd. kroner ekstra til disposisjon på grunn av de samme forholdene samt reduserte anslag på utgifter i folketrygden.

Dette medlem registrerer at Regjeringen, på tross av denne unike handlefriheten, likevel havner på etterskudd i kampen mot fattigdom både utenfor og i Norge. Deler av satsingen på klimatiltak i utlandet finansieres av tilsvarende mindre satsing på bistand, og veksten i antall personer i Norge som lever under fattigdomsgrensen, møtes ikke med nye målrettede tiltak mot dem som faller utenfor de generelle velferdsordningene.

Dette medlem støtter Regjeringens forslag om å bevilge 3,5 mrd. kroner til å kompensere helseforetakene og de private, ideelle sykehusene for de økte pensjonsutgiftene i 2008, men påpeker at det fortsatt er en utfordring når det gjelder utgiftsøkningene til pensjon i 2007. For enkelte private, ideelle institusjoner er dette fortsatt en stor økonomisk utfordring som må løses for å gi sikkerhet for framtiden.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative reviderte statsbudsjett vil forsterke innsatsen særlig på følgende områder:

- Kamp mot fattigdom ute: Dette medlem aksepterer ikke at tiltak for bevaring av regnskog skal betales gjennom å satse tilsvarende mindre

på ordinær bistand, og legger derfor inn igjen i budsjettet de 175 mill. kroner som Regjeringen har trukket fra det ordinære bistandsbudsjettet for å bruke på bevaring av regnskog

- Kamp mot fattigdom hjemme: Dette medlem vil styrke målrettede tiltak mot fattigdom hjemme med 152 mill. kroner utover Regjeringens forslag. Det er påfallende og skuffende at Regjeringen, med 10,6 mrd. kroner ekstra til disposisjon i RNB, i så minimal grad vil satse ekstra på forebygging og bekjempelse av fattigdom innenlands, selv når antall fattige stiger.
- Sterkere satsing på frivillige tilbud og frivillighet i samfunnet: Dette medlem frykter at mange utmerkede private, ideelle initiativ, særlig innen rusomsorgen, nå står i fare for å måtte stenge på grunn av manglende støtte fra Regjeringen, og vil styrke bevilgningene til å utnytte den erfaring og kompetanse som disse institusjonene besitter, til beste for deres brukere og for samfunnet.
- Sterkere omlegging av budsjettet i en grønn retning: Dette medlem støtter de foreslåtte justeringene innenfor skatte- og avgiftssystemet som tar forsiktige skritt i denne retningen, men vil forsterke dette ytterligere. Dette medlem foreslår ytterligere økning i miljøbegrunnede skatter og avgifter med 350 mill. kroner i 2008 (bokført effekt), men gir dette i sin helhet tilbake til næringsliv og privatpersoner gjennom andre skatte- og avgiftslettelser. Dette medlem foreslår også økte bevilgninger på 100 mill. kroner direkte til styrking av kollektivtrafikken i de områder av landet hvor dette er et godt alternativ til privat bilbruk, særlig i forbindelse med reiser til/fra jobb.

Dette medlem har merket seg at Regjeringen i sitt forslag til Revidert nasjonalbudsjett for 2008 har satt av midler til å kunne løse utfordringen med økte pensjonskostnader i 2008 både for helseforetakene og de private, ideelle sykehusene, noe som dette medlem støtter. Samtidig er det flere private, ideelle sykehus som har en betydelig utfordring knyttet til uforutsette pensjonsutgifter i 2007, noe som ikke løses i denne omgang. Dette medlem mener at dette må gripes fatt i, senest i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2008.

Samlet sett innebærer forslaget til revidert nasjonalbudsjett for 2008 som dette medlem legger fram en oljepengebruk, målt ved det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet som er marginalt lavere (116 mill. kroner) enn Regjeringens forslag. Dette medlem legger fram følgende endringsforslag i forhold til Regjeringen, og viser til nærmere begrunnelse for de enkelte forslag i Innst. S. nr. 270 (2007–2008) og Innst. O. nr. 80 (2007–2008):

Kap.	Post	Tittel	Beskrivelse	Bokført Beløp (mill. kr)
1. Økte utgifter				
150	78	Bistand til Afrika	reverserer kutt	70
151	78	Bistand til Asia	reverserer kutt	30
161	70	Næringsutvikling	reverserer kutt	25
162	70	Overgangsbistand	reverserer kutt	36
163	71	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter	reverserer kutt	27,9
168	70	Kvinner og likestilling	reverserer kutt	16,5
169	71	Globale helse-og vaksinetiltak	reverserer kutt	2
170	76	FN organisasjoner mv.	reverserer kutt	42
221	1	Foreldreutvalget for grunnskolen	1. Prøveprosjekt med en ansatt på en grunnskole i hvert fylke som har oppfølging for hjem/skolesamarbeid. Administreres av FUG. 2. Styrking av FUGs økonomiske rammer i forbindelse med utvidelsen av mandatet.	5
226	21	Kvalitetsutvikling I grunnopplæringen	Ompri. fra forsøk heldagsskole (-10) til forsøk med mentorordning for nye lærere (11,5), støtte til Modum bad til utvikling av samlivsdelen i nytt fag: Mat, helse og samliv, og til forsøksordning for å begrense frafall i vid. skole (11,5)	13
228	Ny	Tilskudd til private skoler mv.	Kapitaltilskudd friskoler	5
231	65	Barnehager	Inntektsgraderte satser for foreldrebetaling i barnehage	15
253	70	Folkehøyskoler	Opprette 1 ny folkehøyskole på Dvergsnestangen og 1 ny i Setesdal (Valle)	8
270	74	Studium i utlandet og sosiale formål for studenter	Rette opp tidligere kutt på studentbarnehager	5
271	52	Universiteter	Økt forskningsfinansiering til universitetene i Stavanger og Agder	4
275	70	Høyskoler	Rette opp tidligere kutt og lignende: Gimlekollen, Stafeldts gt, Fjellhaug, Ansgar (2,5). Ny: Diakonhjemmet høyskole, studiested Rogaland (1)	3,5
286			Forskningsfondet 25 mrd. kroner i økt fondskapital	
340	72	Kirkelig administrasjon	Kirkelig virksomhet i kommunene. For å rette opp noe i kuttene fra 2006, 2007 og 2008.	15
340	NY	Kirkelig administrasjon	Demokratireformen i Dnk. Prosjektledelse for de kirkelige valgene i 2009 og 2011	1

Kap.	Post	Tittel	Beskrivelse	Bokført Beløp (mill. kr)
410	1		Oppstartsbevilgning Gulating lagmannsrett	5
440	1	Politi og lensmannsetaten	Styrke politinærvær i landet	17,5
441	1	Oslo politidistrikt	Styrke politinærvær i Oslo	7,5
450	1	Sivile vernepliktige	Styrking, vold og konfliktforebyggende tjeneste	5
580	70	Bostøtte	Fjerne funksjonskrav i Husbankens bostøtteordning for trygdemottakere	50
582	60	Rentekompensasjon for skoleanlegg og kirkebygg	Rentekompensasjonsordning for skolebygg - 500 mill. kroner	15,2
582	61	Rentekompensasjon for skoleanlegg og kirkebygg	Rentekompensasjonsordning for kirkebygg - 250 mill. kroner	6
605	1	Arbeids og velferdsetaten	1000 flere tiltak 2. halvår - adm.kostnader NAV	11
621	70	Tilskudd forvaltet av SHDir	Fattighuset	0,5
634	76	Arbeidsmarkedstiltak	1000 flere tiltak 2. halvår	60
726	71	Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige	For å sikre videre drift av private ideelle rusinstitusjoner som ikke har fått avtale	100
761	67	Tilskudd forvaltet av SHDir	Oppstart av prøveprosjekt undervisningshjemmentjenester	2
761	67	Tilskudd forvaltet av SHDir	Kompetansetiltak demente	5
761	67	Tilskudd forvaltet av SHDir	Omsorg ved livets slutt	25
761	70	Tilskudd forvaltet av SHDir	Lavterskeltiltak prostituerte	5
761	70	Tilskudd forvaltet av SHDir	Rustiltak - Evangeliesenteret	6
761	71	Tilskudd forvaltet av SHDir	Livsglede for eldre	4
842	70	Familievern	Økt kapasitet i familievern til forebygging og behandling	15
854	21	Barnevern	Ettervern for barnevernsbarn	5
854	71	Barnevern	Oppfølging av barn i fosterhjem	2
857	73	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	Tiltak for utsatte barn og unge	3,5
1320	30	Riksveginvesteringer	Fullføre prosjekt E6 vest for Alta	25
1330	60	Særskilte transporttiltak mv.	Belønningsordningen kollektivtrafikk	100
1350	30	Jernbaneverket	Investeringer i linjen	25
1400	80	Miljøverndepartementet	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle	2
1427	60	Direktoratet for naturforvaltning	Lokalt utviklingsfond, Trillemarka	14
1427	66	Direktoratet for naturforvaltning	Villmarksenteret	2,5
1427	74	Direktoratet for naturforvaltning	Tilskudd til friluftsmål	2,5
1441	1	Statens Forurensingstilsyn	Økt tilsyn, fylkesmennene	11

Kap.	Post	Tittel	Beskrivelse	Bokført Beløp (mill. kr)
1820	1	NVE	Konsesjonsbehandling og tilsyn og beredskapsvirksomhet - økning	6,5
2410	71	Statens lånekasse for utdanning	Støtte til 1. års utdanning i ikke-vestlige land som Kina, Russland, Japan og Brasil. Gir studenter mulighet til ikke bare å velge Vesten og Europa.	0,3
2445	32	Statsbygg	Oppstartbevilgninger HiB og patologibygge UiO	15
2650	71	Sykepenger	Trygderettigheter selvst. næringsdrivende fra 1.10	3,2
2650	72	Omsorgs- og pleiepenger	Trygderettigheter selvst. næringsdrivende fra 1.10	2,2
2670	70	Alderspensjon	Fjerne avkorting pensjon 68/69 åringer mot inntekt fra 1.10	26,5
2670	71	Alderspensjon	Fjerne avkorting pensjon 68/69 åringer mot inntekt fra 1.10	63,5
			SUM økte utgifter	973,3
2. Reduserte utgifter				
153	78	Bistand til Latin-Amerika	Omprioritering til andre bistandsformål	-74,4
228	70	Private skoler med rett til statstilskudd	5 ekstra timer på småskoletrinnet kuttes	-5,6
258	1	Analyse og utviklingsarbeid	Skal medvirke til en kunnskapsbasert politikktutvikling i departementet. Har ikke fungert etter hensikten.	-1
258	21	Analyse og utviklingsarbeid	Skal medvirke til en kunnskapsbasert politikktutvikling i departementet. Har ikke fungert etter hensikten.	-10
571	60	Rammetilskudd til kommuner	Timetallsøkningen tas ut, 400 nye lærerstillinger tas inn	-70
710	21	Folkehelseinstituttet	Kutt i driftsmidler	-5
909	73	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	Tak på nettolønnsordning på 155 000 kr fra 1.7, og innføre kompetansemødel fra 1.9	-250
1400	22	Miljøverndepartementet	Lokalt miljøvern og universell utforming	-4,5
1638	21	Kjøp av klimakvoter	Betydelig usikkerhet om man virkelig får benyttet 505 mill. på en fornuftig måte i 2008	-20
1810	1	Oljedirektoratet	behandling av undersøkelser – og utvinningstillatelser - reduksjon	-4
1810	21	Oljedirektoratet	Redusert leteaktivitet sårbare områder	-35
1833	21	CO ₂ -håndtering	Testsenter Mongstad – eksternt bistand	-6,5
2309	01	Ymse utgifter	Generelt driftskutt 75 mill. + regjeringens partienes eget kutt 111 mill.	-186
2445	34	Statsbygg	Faseforskyving, Statsbygg	-75
2541	70	Dagpenger	Permitteringer – dagpengeplikt reduksjon til 26 uker og til 52 uker i fiskeindustri	-3,3
2751	70	Legemidler mv.	Redusere apotekavansen med 1 prosent	-52,7
			SUM reduserte utgifter	-803
3. Økte inntekter ex skatter og avgifter				
5656	85	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning	Økt utbytte i Argentum – fra 42 % til 75 %	-111,8
5622	85	Aksjer i Avinor	Økt utbytte i Avinor – fra 62 % til 75 %	-83,2

Kap.	Post	Tittel	Beskrivelse	Bokført Beløp (mill. kr)
5656	85	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning	Økt utbytte i Flytoget - fra 49,8 % til 75 %	-32,9
Sum økte inntekter				-227,9
4. Skatter og avgifter				
a. Skatte- og avgiftslettelser				
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Skattefradrag 3000 kr til 62/63-åringer som ikke mottar pensjon/trygd	-116
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Skattefradrag for arbeidsgivers kollektivdekning over reisefradraget	-85
5501	72	Skatter på formue og inntekt	BSU: 20 000/ 200 000	-75
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Økt gavefradrag frivillige org. til 18 000 kr	-30
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Fritak formuesskatt forskningsinstitutter	-30
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Økt fiskerfradrag fra 115 – 150 000	-25
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Skattefritak arbeidsgiverbetalte behandlingsutgifter/ sykeforsikring	-20
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Økt grense for lønnsplikt frivillige org. – 5000 kr	-3
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Øke grense for pensjonssparing i IPA til 40 000 kr	0
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Økte beløpsgrenser SkatteFUNN 25 %	0
5506	70	Avgift av arv og gaver	Fritak/nedskrivning arveavgift over 10 år ved generasjonsskifte i familieeide bedrifter dersom videre drift	-50
5521	70	Merverdiavgift	Ikke MVA skifte av batteri el-biler	-2
5521	70	Merverdiavgift	Ta ut leasing av bilbatterier fra MVA	-1
Sum skatte- og avgiftslettelser				-437
b. Skatte- og avgiftsøkninger				
5531	70	Avgift på tobakkvarer	Økte tobakksavgifter 5 %	110
5536	71	Avgift på motorvogner mv.	Økt engangsavgift biler med CO ₂ utslipp over 140 gram CO ₂ pr km med 20 %	160
5541	70	Avgift på elektrisk kraft	Økt elavgift 0,6 øre	85
5542	70	Avgift på mineralolje mv.	Økt grunnavgift på fyringsolje 5 øre	25
5543	70	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	Innføre samme (lave) CO ₂ avgift på fiske og fangst som for treforedlings, - sildemels - og fiskemelsindustri fra 1.7 (28 øre pr liter)	30
5543	70	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	Økt CO ₂ avgift innenlands flytrafikk + 25 øre pr liter	50
Sum skatte- og avgiftsskjerpelser				460
Sum skatt/avgift regelendringer				23
c. Anslagsendringer skatt				
5501	70	Skatter på formue og inntekt	Økt skatt pga. fjernet avkorting pensjon mot inntekt 68/69 år	2,5

Kap.	Post	Tittel	Beskrivelse	Bokført Beløp (mill. kr)
5501	72	Skatter på formue og inntekt	Økt skatt pga. fjernet avkorting pensjon mot inntekt 68/69 år	26,3
5700	71	Trygdeavgift	Økt trygdeavgift pga. fjernet avkorting pensjon mot inntekt 68/69 år	6,3
Sum skatt/avgift anslagsendringer				35,1
REDUSERT OLJEKORRIGERT BUDSJETT- UNDERSKUDD				115,7

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett framstår som grått og kjedelig. Det er i og for seg naturlig at et revidert nasjonalbudsjett ikke er arenaen for å starte opp de store reformer og omveltninger, men Regjeringens opplegg er uten politiske prioriteringer og vilje til å bruke de store pengene på de store tingene. Sjelden har handlingsrommet for en regjering vært større til å foreta nødvendige kursendringer. Det er det ikke et snev av i forslaget til revidert budsjett. Det er tydelig at de mange indre stridighetene i Regjeringen har ført til handlingslammelse, og en utydelig politisk profil.

Dette medlem vil derfor påpeke at Venstres hovedinnvendinger mot statsbudsjettet for 2008 ikke endres av Regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett, selv om Regjeringen retter opp noen av sine egne feilprioriteringer når det gjelder forskning og høyere utdanning og skattlegging av småkraftverk, i tillegg til å rette opp enkelte ting som opposisjonen lenge har påpekt, som for eksempel økt fradrag for fiskere og pensjonsforpliktelser som er opparbeidet i helseforetakene.

Det mest radikale i forslaget til revidert nasjonalbudsjett er på sett og vis at Regjeringen følger opp det klimaforliket som opposisjonen møysommelig presset dem med på, men det er rimelig langt fra statsminister Jens Stoltenbergs storslåtte internasjonale lansering på Bali med 3 mrd. kroner i året til bevaring av regnskog, til den faktiske merbevilgning på 225 mill. kroner som ligger i forslaget til revidert nasjonalbudsjett.

Dette medlem viser til at det bare er få uker siden det ble klart at Norge setter ny rekord i klimagassutslipp. I Regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett vises det ingen vilje til en offensiv for å gjøre noe med denne utfordringen. Regjeringen står fritt til å gå lenger enn det klimaforliket legger opp til. Dette vil i så fall få Venstres helhjertede støtte. Budsjettrevisjonen framstår fortsatt som svært uklart når det gjelder CO₂-håndtering på Mongstad. Og med de reduksjonene som det nå foreslås i CO₂-hånd-

ring, er den samlede innenlandske miljø- og klimasatsingen faktisk svekket i forhold til det opprinnelige budsjettet for 2008.

Dette medlem er spesielt skuffet over manglende satsing på kollektivtransport i byene. Hvorfor forskutterer ikke Regjeringen økt satsing på kollektivtransport som klimaforliket legger opp til, når man forskutterer økte drivstoffavgifter? Dette burde etter dette medlems syn i det minste være et nullsumspill.

Dette medlem mener det er en positiv innrømmelse at Regjeringen nå retter opp halve hvileeskjær for høyere utdanning. Men det tar tid å komme opp i marsjfart etter et hvileeskjær, spesielt når man bare får rettet det opp halvveis. Dette medlem vil derfor rette opp hele hvileeskjæret i Venstres forslag til bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett.

Dette medlem viser også til at til høsten utvides skoledagen for de minste elevene. Samtidig er søkningen til lærerutdanningen fallende, og et aldrende lærerkorps innebærer lærermangel om få år. Heller ikke her leverer Regjeringen konkrete tiltak for å løse åpenbare utfordringer. Hovedutfordringen for skolen er ikke utvidet skoledag og mer frukt, men mange nok og gode nok lærere. Dette foreslår dette medlem å bruke 260 mill. kroner på, bl.a. satsing på lærerrekuttering og videreutdanning.

Dette medlem er bekymret over de siste tall fra SSB som viser en dramatisk nedgang i antall gründere det siste året. Heller ikke her viser Regjeringen vilje til å ta tak i utfordringene. I tråd med tidligere budsjetter fra den sittende regjering er det få eller ingen gode nyheter for dem som vil starte egen bedrift.

I Venstres alternative forslag til Revidert nasjonalbudsjett for 2008 prioriterer dette medlem å bruke om lag 560 mill. kroner mer på skole, utdanning og forskning, om lag 750 mill. kroner mer på helse, familie og fattigdomsbekjempelse, om lag 500 mill. kroner mer til ulike miljøtiltak og om lag 120 mill. kroner mer til tiltak rettet mot norsk næringsliv i tillegg til en del målrettede skatte- og avgiftsforslag. Det foreslås videre et skattesifte fra rød til grønn

beskatning på rundt 450 mill. kroner, med netto skattelette på 60 mill. kroner, økte utgifter/omfordeling på rundt 2,2 mrd. kroner og kutt/økte inntekter på om lag 2,8 mrd. kroner, slik at det i Venstres opplegg blir

et mindreforbruk av oljepenger på om lag 560 mill. kroner.

Dette framkommer som følger:

Venstres alternativ, Revidert nasjonalbudsjett for 2008

Kap. og post	Område	Bokført mill. kroner
PÅPLUSNINGER		
225.63	Samiske lærebøker	2,0
226.21	Økt utdanningskapasitet, skolelærere	20,0
226.21	Tiltak mot "drop-out" av videregående skole, barnevernsbarn mfl.	30,0
226.22 (ny)	Rekruttering av lærere	200,0
226.22 (ny)	Kompetanseår, lærere	40,0
231.21	Kompetanse og rekruttering i barnehager	20,0
Flere	Basisfinansiering UH-sektoren (reversering av hele kuttet)	143,1
275.50	Omstillingsmidler KHiO	1,7
285.52	Forskning (rekruttering)	50,0
285.52	Forskning (miljø og klima)	50,0
2445.32	Oppstartsbevilgning, patologibygg HiO og odontologi UiB	6,0
<i>Sum skole, utdanning og forskning</i>		<i>562,8</i>
320.74	Flerkulturelle institusjoner	3,0
326.78	Bibliotek	15,0
328.70	Fullfinansiering av museumsreformen	15,0
1429.	Forberedelse av kulturminneåret	4,0
<i>Sum kultur</i>		<i>37,0</i>
410.01	Startbevilgning, nytt rettsbygg Gulating	5,0
440.01	Politiet (mer synlig politi)	10,0
441.01	Oslo-politiet	10,0
<i>Sum politi, kriminalitetsbekjemping m.m.</i>		<i>25,0</i>
Flere	Omfordeling bistand	141,5
Flere	Flere kvoteflyktninger (500 flere)	44,1
690.01	Utlendingsdirektoratet (økt saksbehandlingsskapasitet)	10,0
856.21	Enslige mindreårige asylsøkere	5,0
<i>Sum bistand, flyktninger og integrering</i>		<i>200,6</i>
580.70	Økt bostøtte	50,0
601.21	Tilskudd til fattigdomsarbeid i frivillige organisasjoner	15,0
605.22	Legge til rette for borgerlønsreform i NAV	5,0
621.71	Tilskudd til Fattighuset	0,5
732.73,74,75	Skjevfordeling, helseforetak	390,0
726.21	Tiltak for bedre rusomsorg og psykiatri	150,0
852.70	Økt adopsjonsstøtte til 1G	9,8

Kap. og post	Område	Bokført mill. kroner
854.21	Økt satsing på ettervern, barnevernet	5,0
2530.70	Generell rett til pappapermisjon uavhengig av mors inntekt fra 1.7.	10,0
2530.70	Utvidet fedrekvote (pappaperm) med en uke fra 1.7.	4,0
Flere	Ingen trygdeavkorting mot inntekt for 68- og 69-åringer	110,0
<i>Sum sosial, helse og familie</i>		<i>749,3</i>
1062.30	Økt oljevernberedskap	25,0
1301.70 (NY)	Tilskudd til rasjonell og miljøvennlig transport (Hydrogen og bio)	5,0
1320.30	Trafikksikkerhetstiltak (midtdelere og gang- og sykkelveier)	40,0
1330.60	Incentivordning for kollektivtransport i byer	100,0
1330.61 (NY)	Kompensasjonsordning for kollektivtransport (økte drivstoffpriser)	100,0
1350.23	Jernbane: Drift og vedlikehold i Oslo-området	50,0
1350.30	Jernbane: Investering i linjen	100,0
1400.80	Reversering kutt, universell utforming	2,0
1427.21	Tiltak for å sikre ville laksebestander	10,0
1427.60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond, Trillemarka	14,0
1427.74	Friluftstiltak	10,0
1429.72	Kulturminnevern	10,0
1441,01	SFT: Økt kontroll av miljøgift-spredning	11,0
1825.50	Fornybar energi	25,0
<i>Sum miljø, klima, energi og miljøvennlig samferdsel</i>		<i>502,0</i>
920.71	Næringsrettet forskning	50,0
2421.71	Reiseliv	20,0
Flere	Bedre sosiale ordninger for selvstendig næringsdrivende	10,8
3904.01	Reduksjon i Brønnøysundregistrene (20% reduksjon fra 1.7)	41,0
<i>Sum næringsliv og småbedrifter eksl. skatter og avgifter</i>		<i>121,8</i>
SUM ALLE PÅPLUSNINGER		2.198,5

SKATTER OG AVGIFTER

5501.72	Rett til bunnfradrag for selvstendig næringsdrivende	-50,0
5501.72	Økte beløpsgrenser SkatteFUNN	0,0
5501.72	Skattefritak for arbeidsgiverbetalte behandlingsutgifter	-20,0
5501.72	Gjeninnføring av individuell livrente	-40,0
5501.72	Økt BSU-beløp (200 000/20 000)	-75,0
5501.72	Utvidelse av IPS-ordning til 40 000	- 0,0
5501.72	Skattefritak for forskningsinstitutter	-30,0
5501.72	Økt fiskerfradrag – 150 000 kroner	-25,0
5506.70	Lettelser i arveavgiften ved generasjonsskifte i bedrifter og familie eiendom + kombinert med økt bunnfradrag til 500 000 fra 1.7.	-80,0

Kap. og post	Område	Bokført mill. kroner
5511.70	Heve grensen for tollfri import til 400 kroner	-10,0
5700.71	Reversering av økt trygdeavgift for selvstendig næringsdrivende fra 1.7.	-48,0
5700.72	Halv arbeidsgiveravgift for nye lærlinger fra 1.7.	-40,0
5700.72	Økt grense for lønnsoppgaveplikt for frivillige org. til 10 000	-19,0
	Ingen mva. på batteriskifte el-biler	-2,0
<i>Sum skatte- og avgiftslettelser</i>		<i>-439,0</i>
5531.70	Økt tobakksavgift (ca. 10 pst. økning)	178,0
5542.70	Økt grunnavgift på fyringsolje (10 øre pr. liter)	50,0
5543.70	Økt CO ₂ -avgift på mineralolje (10 øre)	150,0
<i>Sum avgiftsskjerpelser</i>		<i>378,0</i>
SUM SKATTE- OG AVGIFTSLETTEELSE		61,0

INNDEKNING OG ØKTE INNTEKTER

41.32	Kjøp av stortingsleiligheter	35,0
153.78	Bistand, Latin-Amerika	141,5
Flere	Prisjustering maks.pris i barnehager fra 1.8.	272,0
335.71	Tak i pressestøtten på 30 mill. pr. avis	15,8
430	Elektronisk soning	36,0
551.60	Tilskudd til fylkeskommuner til regional utvikling	22,5
552.72	Nasjonale tiltak til regional utvikling	22,5
Flere	Avvikling av ordningen med frukt og grønt i skolen	85,1
Flere	Ikke utvidet timetall 1-4 trinn	275,7
572.64	Avvikle ordningen "utstillingsvindu for kvinner i lokalpolitikken"	10,0
605.01	Færre ordinære tiltaksplasser	13,8
634.70	Færre ordinære tiltaksplasser	150,4
710.21	Forskning, bioteknologi	5,0
909.73	Avvikle nettolønnsordningen	590,0
1441.22	SFT – Klimavotehandel	1,2
1500.21	Ikke forsøk med 6-timersdag	12,0
1523.01	Salg av Statskonsult	40,0
1638.21	Mindre kjøp av CO ₂ -kvoter i 2008	250,0
1810.01	Nye stillinger seismiske undersøkelser	4,0
1810.21	Leteboring i sårbare områder i nord	118,7
2309.01	Regjeringspartienes ymse kutt	111,0
2309.01	Ostehøvelkutt i departementene	150,0
2390.01	Avvikle eksportstøtte til osteproduksjonen (halvårsvirkning)	104,0
2445.34	Faseforskyvning, Statsbygg	75,0
2541.70	Gjeninnføre 5 ventedager i dagpengeordningen	26,0

Kap. og post	Område	Bokført mill. kroner
2541.70	Innstramming i permitteringsordningen, 26 uker	2,2
2751.70	Redusert apotekavanse, 1 pst.	52,7
<i>Sum inndekning</i>		<i>2622,1</i>
5445.30	Salg av eiendom, Statsbygg	100,0
5611.85	Mindre utbytte NSB	-53,0
5656.85	Økt utbytte, Argentum	113,5
5656.85	Økt utbytte, Entra	39,5
<i>Sum økte inntekter</i>		<i>200,0</i>
SUM INNDEKNING OG ØKTE INNTEKTER		2822,1

Totalt mindrebruk av pensjonsfondet **562,6**

12. FORSLAG FRÅ MINDRETAL

Forslag frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre:

Stortinget ber Regjeringen om å vurdere å gi arbeidstakere over 62 år som velger å stå i arbeid, et

direkte skattefradrag for å stimulere flere til å velge arbeid fremfor AFP.

13. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

St.meld. nr. 2 (2007–2008) – Revidert nasjonalbudsjett for 2008 – blir å leggje ved protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 13. juni 2008

Reidar Sandal

leiar og ordførar

Vedlegg**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til Stortinget, datert 11. juni 2008****Revidert nasjonalbudsjettet 2008. Trykkfeil.**

Det opplyses om følgende trykkfeil i St.meld. nr. 2 (2007-2008) Revidert nasjonalbudsjettet 2008.

Kap. 3 side 39 – foreløpig versjon:

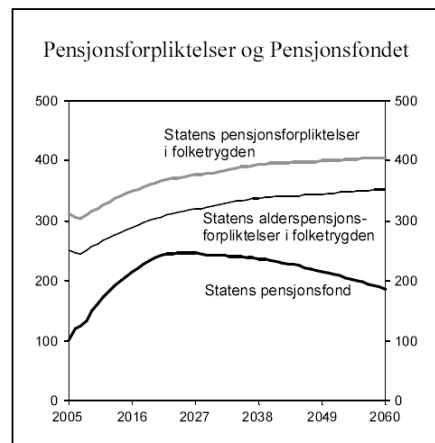
I figur 3.3 er kurven for Statens pensjonsfond beregnet med uriktige petroleumpriser. Dette medførte at kurven for Statens pensjonsfond på langt sikt har kommet litt for høyt i figuren. I den endelige trykte utgaven er dette rettet opp. Feilen medfører ingen konsekvenser for andre deler av meldingen ut over figur 3.3.

Figur 3.3 Statens pensjonsfond og statens pensjonsforpliktelser i folketrygden¹⁾. Prosent av BNP for Fastlands-Norge – rettet versjon:

punkt i en gjennomsnittlig årlig reallønnsvekst på 2 pst. og en realrente på 4 pst.

Figur 3.3 Statens pensjonsfond og statens pensjonsforpliktelser i folketrygden¹⁾. Prosent av BNP for Fastlands-Norge – opprinnelig versjon:

¹⁾ Statens pensjonsforpliktelser i folketrygden inkluderer rettigheter til alders-, uføre- og etterlattepensjoner. Nåverdien av framtidige pensjonsutbetalinger er beregnet med utgangspunkt i en gjennomsnittlig årlig reallønnsvekst på 2 pst. og en realrente på 4 pst.

¹⁾ Statens pensjonsforpliktelser i folketrygden inkluderer rettigheter til alders-, uføre- og etterlattepensjoner. Nåverdien av framtidige pensjonsutbetalinger er beregnet med utgangs-

